

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΟ' ΤΕΥΧ. Α' ΑΘΗΝΑΙ, Ι. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 721. 8308 | 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1982 | ΑΡΙΘ. 20

28n ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Η ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ ΤΟΥ «ΟΧΙ»

Τὸ γεγονός, ὅτι μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνισμὸς θὰ ἐορτάσῃ πανηγυρικῶς τὴν ἐπέτειον τοῦ «ΟΧΙ» τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, δίδει ἀφορμὴν, ἵνα ἀπὸ τῆς στήλης ταύτης προβληθῇ διὰ μίαν ἀκόμη φοράν τὸ βαθύτερον νόημα τῶν πανηγυρισμῶν τῶν ἐθνικῶν μας ἐορτῶν.

Κίνητρον καὶ σκοπὸς τῶν πανηγυρισμῶν τούτων πρέπει νὰ εἶναι ἡ δημιουργία ἀτμοσφαιρας πνευματικῆς περισυλλογῆς πρὸς βαθυτέραν μελέτην, πληρεστέραν κατανόησιν καὶ πλέον λυσιτελεῖ ἀξιοποίησιν τῆς σημασίας καὶ τῶν δεοντολογικῶν μηνυμάτων τῶν ἐθνικῶν μας ἐπετειῶν.

Διὰ τῆς περισυλλογῆς ταύτης ἀναζωπυρεῖται ἡ ἐθνικὴ μας μνήμη καὶ ὀξύνεται τὸ ἱστορικὸν μας αἰσθητήριον· ἀνιχνεύονται καὶ ἐπισημαίνονται αἱ ἐσωτερικαὶ διασυνδέσεις τῶν μνημονομενῶν καὶ ἐορταζομένων γεγονότων· ἀναζητεῖται, προσδιορίζεται καὶ ἐξαιρεται τὸ βαθύτερον νόημά των· γίνεται ἡ ὀργανικὴ ἔνταξις των εἰς εἰδυτέρας ὑπερκείμενας πνευματικὰς σχέσεις καὶ βιοθεωριακὰς συναρτήσεις· ἐπαληθεύεται ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἀριστοτέλους, καθ' ἣν «τὸ ὅλον προηγείται τοῦ μέρους» καὶ ἐπομένως κατανοεῖται διατὶ ἐντὸς τῶν χρονικῶς ἢ καὶ τοπικῶς ἀσχέτων πρὸς ἀλλήλους ἐθνικῶν ἀγῶνων πάλλεται καὶ σκιρτᾷ τὸ αὐτὸ Ὅλον, δηλαδὴ ἡ αὐτὴ βιο-

θεωρία, ἣτις ὡς μυστικὴ κρήνη καταρδεύει πάντα τὰ ἡρωϊκὰ ἐπιτεύγματα τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ὅταν ὑπὸ τὴν ὀπτικὴν αὐτὴν γωνίαν ἀναπολωμένον τοὺς λαμπροὺς ἱστορικοὺς μας ἀναπαλωμένους, τότε προφύλασσόμεθα ἐκ τῆς παρερμηνείας ἢ τῆς παραχαράξεως τοῦ νοήματος τῶν μεγάλων σταθμῶν τῆς ἱστορικῆς πορείας τοῦ ἔθνους. Τοιαύτη παρερμηνεία ἢ παραχάραξις εἶναι δυστυχῶς σὺνήθες φαινόμενον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, κατὰ τὰ ὁποῖα αἱ πολύπτυχοι καὶ πολυδιάστατοι ἐθνικαὶ ἐποποιεῖται κακοποιεῖται ὑπὸ διαφόρων ἐρμηνευτῶν ἢ δῆθεν «ἀπομυθευτῶν» των. Ὅπως εἰς τὴν θέσιν τοῦ οὐσιώδους τοποθετεῖται τὸ ἐπουσιῶδες. Ἀντὶ τοῦ παραθεωρουμένου ἢ ἀποκρυπτομένου καὶ ἀποσιωπωμένου ὀργανικοῦ ὅλου προβάλλεται τὸ ἀποσπασματικὸν μέρος. Ἀνθρώπινα ἀδυναμίαι, ἐλλείψεις καὶ ἀστοχίαι συγχέονται πρὸς τὰς αἰωνίας ἀξίας. Ἀγνοεῖται ὁ ὁλόφωτος καὶ ζωγρόνος ἥλιος, ἐνῶ διαπομπεύονται αἱ κηλίδες καὶ σκιαί του. Γίνεται ἀπόπειρα συρρικνώσεως μεγαλειωδῶν γεγονότων εἰς πλαῖσια καὶ μεγέθη, κατὰ πολὺ ὑπολειπόμενα τῶν πραγματικῶν των διαστάσεων. Κατ' ἐξοχὴν πνευματικὰ ἐθνικὰ ἐπιτεύγματα παραμορφοῦνται ἢ ἀκρωτηριάζονται ἐπὶ τῆς προκρουστικῆς κλίσης τῶν α priori ἰδεολογικῶν προκαταλήψεων καὶ ὕλιστικῶν σχημάτων. Οὐ-

τω διὰ συνειδητῆς ἢ ἀσυνειδήτου διαστρεβλώσεως ἢ ταχυδακτυλουργίας τὰ ἐπιτεύγματα ταῦτα συσχετίζονται πρὸς τὸν τυφλὸν καὶ μηχανικὸν διαλεκτικὸν ἀνταγωνισμόν καὶ στρόβιλον βιολογικῶν δυνάμεων, ταξικῶν παραγόντων, πολιτικῶν συγκυριῶν, οικονομικῶν συντελεστῶν, παραγωγικῶν σχέσεων, στρατιωτικῶν ἐξοπλισμῶν.

Βεβαίως πάντες οἱ παράγοντες οὗτοι δὲν στεροῦνται σημασίας τινός. Οὗτοι, ὅταν ἔχουν τὸ ἀπαιτούμενον *minimum* παρουσίας, δύνανται μέχρις ἐνός σημείου νὰ προσδιορίσουν τὴν ἐξέλιξιν καὶ διαμόρφωσιν τῶν ιστορικῶν γεγονότων. Ἄλλ' ἢ προσδιοριστικῆ τῶν συμβολῆ δὲν εἶναι πρωτογενής· εἶναι πάντοτε δευτερογενής. Τὸ πρωτογενὲς στοιχεῖον καὶ τὸ βαθύτερον γενεσιουργὸν αἴτιον εἰς πᾶσαν ἀνθρωπίνην δραστηριότητα καὶ εἰς πᾶν ιστορικὸν γίνεσθαι εἶναι ἡ ὑπερλικὴ καὶ ὑπεροικονομικὴ ποιότης τοῦ πνευματικοῦ προσανατολισμοῦ τοῦ ἀνθρώπινου δυναμικοῦ.

Καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν πραγμάτωσιν τῶν κατωτέρων ὑλικῶν, οικονομικῶν καὶ βιολογικῶν ἀξιῶν εἶναι αἰσθητὴ ἢ εἰδοποιὸς διαφορὰ τοῦ ἀνθρώπου ὡς πνευματικοῦ ὄντος. Εἰς τὰς ἀθλοπαιδιάς λ.χ. ὑπάρχει ὑπερενστικτώδης κοινωνικὴ βούλησις, αἰσθητοποιουμένη εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ πνεύματος διατυπωμένους καὶ τηρουμένους ἀθλητικὸς κανόνας. Εἰς τινὰς δὲ ἀθλοπαιδιάς (λ.χ. εἰς τὴν ὀρειβάσιαν, τὴν ἀναρρίχησην, τὰς χιονοδρομίας, τὰς παγοδρομίας, τὰς ἰστιοδρομίας, τὴν κωπηλασίαν) κατοπτρίζονται αἱ βαθύτεραι τάσεις καὶ νοσταλγίαι τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἣτις τείνει πρὸς ὑπερνίκησην τῶν ὑπὸ τῆς φύσεως τεθειμένων ὀρίων. Αὐταὶ αἱ ἐκφάνσεις ἔπειτα τοῦ οικονομικοῦ πολιτισμοῦ, αἱ πρόοδοι τῆς τεχνικῆς, ἢ ἐκμηδένισις τῶν ἀποστάσεων, τὰ διαπλανητικὰ ταξίδια, οἱ σχεδιασμοὶ καὶ προγραμματισμοὶ τῆς Μακροοικονομικῆς ἢ τῆς Μικροοικονομικῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς Κυβερνητικῆς — πάντα ταῦτα δεικνύουν, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ὑλικὸς πολιτισμὸς ἐμφυχοῦται ὑπὸ ὑπερλικοῦ νοήματος. Πᾶσα ὑλικὴ πράξις καὶ ἐνέργεια χρησιμεύει ὡς θεραπαινὶς τοῦ πνευματικοῦ ὄντος πρὸς ἐπί-

τευξιν τῶν σκοπῶν αὐτοῦ. Ὁ ἄνθρωπος πανταχοῦ καὶ πάντοτε διὰ τῆς ὑλικῆς καὶ τεχνικῆς ἐνεργείας ἐξέφρασε τὴν ροπήν αὐτοῦ πρὸς τὴν ὑπερλικὴν πραγματικότητα.

Τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, ὅπερ ἐμφυχοῦναι πάντα τὰ ἱστορικὰ γεγονότα, εἶναι ἄυλον, ἀχώρητον, ἀπεριόριστον, ἀστάθμητον, ἀμέτρητον. Κατὰ τὴν εἰκόνα, τὴν ὅποιαν χρησιμοποιεῖ ὁ μέγας βιολόγος Ἀλέξις Καρρέλ, τὸ πνεῦμα συνδέεται μετὰ τῆς ὕλης καὶ τῶν διαστάσεων τοῦ φυσικοῦ *Continuum*, ἀλλὰ καὶ ἐπεκτείνεται ἐκτὸς αὐτῶν ὡς ἐν «φύκι», τὸ ὅποιον στερεοῦται εἰς ἓνα βράχον, ἐνῶ εἰς πλόκαμοι τῶν φύλλων τοῦ κυματίζοντος ἐλεύθεροι ἐντὸς τοῦ μυστηρίου τοῦ πελάγους. Οἱ πλόκαμοι αὐτοὶ εἰς ἄλλους προσκομίζονται ἀσήμαντα ἢ εὐτελεῖ πράγματα καὶ εἰς ἄλλους γίνονται οἶονεὶ ραντὰρ καὶ κεραταί, αἱ ὅποια συλλαμβάνουν τοὺς νόμους τῆς φύσεως, τὰς μαθηματικὰς ἀφαιρέσεις καὶ ἐννοίας, τὰς πλατωνικὰς ἰδέας, τὸ ὑπέρτατον κάλλος, τὰ θεῖα μηνύματα, τὸ πνεῦμα τοῦ ἠρωϊσμοῦ, τὸ ἀληθὲς νόημα τῆς ἐλευθερίας. Ἡ ἐλευθερία αὕτη, ὡς θὰ ἔλεγεν ὁ ἐκ τῶν κορυφαίων ἐκπροσώπων τῆς ὑπαρξιακῆς φιλοσοφίας Κάρλ Γιάσπερς, ἐκδηλοῦται ὡς τολμηρὸν ἄλμα, ὅπερ ὑπερφαλαγγίζει ἢ διασπᾷ πᾶσαν ὑλικὴν καὶ βιολογικὴν αἰτιότητα, νομοτέλειαν καὶ ἀναγκαιότητα, ἀνατρέπει πολλὰς σταθερὰς καὶ διαφεύδει τὰς προβλέψεις οἰουδήποτε Μουσολίνι, ὅστις στηρίζεται μόνον εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τῶν λογχοφόρων καὶ εἰς τὴν ποσότητα τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ. Μία τοιαύτη διάφρασις τῶν προβλέψεων τοῦ φασιστικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ ὑπῆρξεν ἀκριβῶς πρὸ 42 ἐτῶν τὸ «OXI», ὅπερ ἐβροντοφώνησεν ὁ ἐλληνικὸς λαός.

Τὸ «OXI» τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940 δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξηγηθῆ διὰ τῶν παραγωγικῶν σχέσεων, τῆς τεχνικῆς, τῶν ἀριθμητικῶν καὶ οικονομικῶν συσχετισμῶν, ὑπὸ τὸ πρῶσμα τῶν ὁποίων θὰ ἐφαίνετο ὅλως ἀπονενομημένον. Τὸ «OXI» αὐτὸ ἐρμηνεύεται μόνον ὡς συνισταμένη καὶ πεμπτοσύνη τῆς μακραίωνος ὀρθοδόξου πνευματικῆς παραδόσεως τοῦ Ἔθνους, ἣτις πάντοτε ὠθεῖ τοὺς Ἕλληνας νὰ εἶναι ἐτοιμοὶ νὰ περιφρουρή-

ΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ Β' ΠΡΟΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

Ὡς γνωστόν, ἀπὸ 3-12 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. συνήλθεν εἰς τὸ ἐν Σαμπιεύ Γενεύης Ὀρθόδοξον Πατριαρχικὸν Κέντρον ἡ Β' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Μελίτιωγος καὶ μὲ τὴν συμμετοχὴν ἀντιπροσώπων ὄλων τῶν Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν. Τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἐξεπροσώπησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Κίτρους Βαργάδας, Περιστερίου Χρυσόστομος καὶ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Μελέτιος καὶ ὡς σύμβουλοι οἱ Καθηγηταὶ κ.κ. Ἰωάν. Καλογήρου καὶ Βλ. Φειδᾶς. Μετὰ μακρὰς συζητήσεις τόσο ἐπὶ τὰς ἐπὶ τούτῳ συσταθείσας Εἰδικὰς Ἐπιτροπὰς ὅσον καὶ ἐν τῇ Ὀλομελείᾳ, εἰς τὰς ὁποίας λίαν ἐνεργὸς ὑπῆρξεν ἡ παρούσα τῆς ἡμετέρας Ἀντιπροσωπείας, ἡ Διάσκεψις ἀπέληξεν ἐπὶ τῶν τεσσάρων ἐξετασθέντων παρ' αὐτῆς θεμάτων εἰς τὰς ἀκολουθοῦσας ἀποφάσεις, προτεινομένας πρὸς τὴν μέλλουσαν ἐν καιρῷ γὰρ συνέλθῃ Ἀγίαν καὶ Μεγάλῃν Σύνοδον.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑΙ

Εἰς τὴν Ἀγίαν καὶ Μεγάλῃν Σύνοδον*

1. Ἐπὶ τοῦ θέματος: *Κωλύματα γάμου.*

1. Περὶ τῆς ἐξ αἵματος, κατ' εὐθείαν γραμμὴν καὶ ἐκ πλαγίου, συγγενείας συγκατάθεσις μέχρι καὶ τοῦ *πέμπτου* βαθμοῦ συμπεριλαμβανομένου (κανὼν 54 τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου).

2. Περὶ τῆς ἐξ ἀγχιστείας συγγενείας συγκατάθεσις μέχρι καὶ τοῦ *πέμπτου* βαθμοῦ συμ-

* Αἱ ἀποφάσεις αὗται δὲν ἔχουσι κανονικὴν ἰσχὴν πρὸς τῆς ἐπ' αὐτῶν ἀποφάνσεως τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου.

σον τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀκόμη καὶ δι' ὀλοκωνομάτων. Ἐπὶ πλέον ἡ παράδοσις αὕτη πάντοτε ὀπλίξει διὰ τῆς εἰς Θεὸν ἐλπίδος καὶ διὰ τῆς βεβαιότητος ὅτι τελικῶς τὸ δίκαιον καὶ ἡ δύναμις τοῦ φωτὸς κατισχύουν τοῦ ἀδίκου καὶ τῶν δυνάμεων τοῦ σκοτοῦ καὶ ὅτι «οὗ τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία» (Β' Κορ. γ', 17), διακηρύττουσα διὰ τοῦ στόματος τοῦ Ψαλμοῦ: «Ὅδοι ἐν ἄρμασι καὶ ὁδοὶ ἐν ἵπποις, ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα» (Ψαλμ. ιθ', 8). Ὑπὸ τοιούτου πνεύματος ἐλαυνόμενοι οἱ Ἕλληνες καὶ ἐνισχυόμενοι συνεχῶς ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἠγωνίσθησαν ἡρωϊκῶς ἐπὶ τῶν χιονοσκεπῶν ὄρεων τῆς Ἡπείρου καὶ τῆς Ἀλβανίας καὶ ἐπεισαν τὸν κόσμον ὀλόκληρον διὰ τὴν προσήλωσίν των εἰς τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, καθ' ἃς ἐπὶ πλέον ἡ Παναγία εἶναι «προστασία καὶ σκέπη», ὁ «πύρινος στύλος», ὅστις ὁδηγεῖ τὸ Ἔθνος ἐν μέσῳ τῶν καταγίδων, ἡ φωτεινὴ νεφέλη, ἡ ὁποία ἐπισκιάζει αὐτὸ προστατευτικῶς ἐν κινδύνοις καὶ θλίψεσιν.

*

Ἡ συνείδησις τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης πεμπτουσίας τοῦ «ΟΧΙ» αὐτοῦ πρέπει νὰ παραμείνῃ ζῶσα καὶ νὰ εἶναι πηγὴ ἐμπνεύσεων διὰ τὴν ἐλληνικὴν νεολαίαν. Αἱ ὕγιεις δυνάμεις τοῦ Ἔθνους πρέπει νὰ συνενωθῶν, ἵνα ἀντιδράσῃ εἰς τὸν συστηματικῶς ἐπιχειρούμενον ἀποπροσανατολισμὸν τῆς. Πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῇ ἀντίστροφος μέτρησις εἰς τὴν ἀξιολόγησιν τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, ὅστις, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἔχει γνωρίσει, ὡς μὴ ὄφελε, χαλάρωσιν, ὑποβάθμισιν καὶ ἀποδυνάμωσιν. Ἡ καλύτερα δὲ ἀναζωογόνησις τοῦ ἑορτασμοῦ αὐτοῦ θὰ εἶναι τὸ νὰ προβάλληται ἡ γενεσιουργὸς αἰτία τοῦ «ΟΧΙ», δηλαδὴ ἡ ὀρθόδοξος ἐθνικὴ παράδοσις, οὐχὶ ἐγκεκλεισμένη εἰς προθήκη μουσείου τινὸς ἢ εἰς τὸ φέρετρον τῆς στατικῆς ἀκινήσιος, ἀλλ' ὡς πανσθενουργὸς κινήτηριος δύναμις, ἥτις μετὰ συνεπειᾶς καὶ ἀνευ ἀντιφάσεων θὰ κατευθῆνῃ πάσας τὰς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς τοῦ Ἔθνους.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

περιλαμβανομένου (κανὼν 54 τῆς Πενθέκτης Οἰκου-
μενικῆς Συνόδου).

3. Περὶ τῆς πνευματικῆς συγγενείας ἐξ νιοθε-
σίας καὶ ἐκ βαπτίσματος συγκατάθεσις μέχρι καὶ τοῦ
δευτέρου βαθμοῦ συμπεριλαμβανομένου

4. Περὶ τοῦ μὴ ἀμεικλήτως λυθέντος ἢ ἀκυ-
ρωθέντος γάμου καὶ τοῦ προὑπάροξαντος τρίτου, ὅτι
συνιστοῦν ἀπόλυτα κωλύματα πρὸς σύναρτιν γάμου,
συμφώνως πρὸς τὴν κατηγορηματικῶς καταδικάζου-
σαν τὴν διγαμίαν καὶ τὸν τέταρτον γάμον Ὁρθόδο-
ξον κανονικὴν παράδοσιν.

5. Περὶ μοναχῶν, κωλυμένων ἐκ τῆς μοναχι-
κῆς κοινότητος πρὸς σύναρτιν γάμου, προτείνει τὴν δυνα-
τότητα τελέσεως γάμου, ἐὰν οὗτοι, ἀποβαλόντες αὐ-
θαιρέτως ἢ ἀκουσίως ἢ κατ' ἀνάγκην τὴν ιδιότητα
τοῦ μοναχοῦ, καταχθῶσιν δι' ἐκκλησιαστικῆς ἀποφά-
σεως εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

6. Ἡ ἱερωσύνη, εἰς οἰονδήποτε τῶν τριῶν αὐ-
τῆς βαθμῶν ἀποτελεῖ, συμφώνως πρὸς τὴν ἰσχύουσαν
κανονικὴν παράδοσιν (κανὼν 3 τῆς Πανθέκτης Οἰ-
κουμενικῆς Συνόδου), κώλυμα πρὸς σύναρτιν γάμου.

7. Περὶ τῶν μικτῶν γάμων Ὁρθοδόξων μεθ'
ἑτεροδόξων καὶ ἑτεροθρήσκων ἢ ἀπίστων ἡχθη εἰς
τὴν ἀπόφασιν, ὅπως

I. ὁ γάμος Ὁρθοδόξων μεθ' ἑτεροδόξων κωλύ-
ται κατὰ κανονικὴν ἀκριβείαν, δυνάμενος ὅμως νὰ
εὐλογηθῆ κατὰ συγκατάθεσιν καὶ διὰ φιλανθρωπίαν,
ὑπὸ τὸν ῥητὸν ὅρον ὅτι τὰ ἐκ τοῦ γάμου τούτου τέκνα
θέλουν βαπτισθῆ καὶ ἀναπτυχθῆ ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ
Ἐκκλησίᾳ. Αἱ κατὰ τόπους Ὁρθόδοξοι Ἀυτοκέφαλοι
Ἐκκλησίαι δύναται νὰ αποφασίζωσι περὶ τῆς κατὰ
περίπτωσιν ἐφαρμογῆς τῆς οἰκονομίας, ἀναλόγως
τῶν ὑφισταμένων ἰδιαιτέρων ποιμαντικῶν ἀναγκῶν
αὐτῶν.

II. ὁ γάμος Ὁρθοδόξων μετ' ἄλλοθρήσκων ἢ ἀ-
πίστων κωλύεται ἀπολύτως κατὰ κανονικὴν ἀκρι-
βείαν, δυνάμενων τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἀυ-
τοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ὅπως ἐν περιπτώσει τοιούτου
γάμου, ἀποφασίζωσι περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποι-
μαντικῆς οἰκονομίας πρὸς τὸ ὁρθόδοξον μέλος κατὰ
τὰς ὑφισταμένας ἰδιαιτέρας ποιμαντικὰς ἀνάγκας
αὐτῶν.

8. Ἡ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς περὶ κωλυμάτων
γάμου ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως πράξις δεόν νὰ
λαμβάνη ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς διατάξεις τῆς ἐκασταχοῦ
σχετικῆς κρατικῆς νομοθεσίας, ἄνευ ὑπερβάσεως τῶν
ἀκραίων ὁρίων τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας καὶ
συγκαταβάσεως.

II. Ἐπὶ τοῦ θέματος: Ἀναπροσαρμο-
γή τῶν περὶ νηοσιείας ἐκκλησιασ-

στικῶν διατάξεων συμφώνως
ταῖς ἀπαιτήσεσι τῆς συγχρόνου
ἐποχῆς.

Ἡ Β' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις
ἐξήτασε μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας καὶ ἐν
ἐλευθερίᾳ συζητήσεως τὸ θέμα τοῦτο. Ὅμως, ἐπειδὴ
ἔκριθεν ἀνεπαρκῆ τὴν ἐπ' αὐτοῦ μέχρι τοῦδε γενομέ-
νην προετοιμασίαν καὶ μὴ καταλήγουσαν εἰς ὁμόφω-
νην ἔκφρασιν τῆς ἐνιαίας γνώμης τῆς Ὁρθοδοξίας,
πρὸς ἀποφυγὴν ἑοπευσμένης ἀποφάσεως καὶ ἐπὶ τῷ
σκοπῷ ὅπως δοθῆ ἐν τῷ μεταξὺ ἢ δυνατοῦτος εἰς τὰς
κατὰ τόπους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, ὅπως ἐτοιμά-
σουν τὸ πλήρωμα αὐτῶν ἐν πιστότητι πάντοτε πρὸς
τὴν διασφάλισιν τῆς συνεχείας τῆς οὐσίας τῆς παρα-
δόσεως:

1. καλεῖ τὰς κατὰ τόπους Ὁρθοδόξους Ἐκκλη-
σίας ὅπως ἀποστείλωσι τῇ Γραμματείᾳ ἐπὶ τῆς προ-
παρασκευῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου ἐπὶ
ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω θέματος παρατηρήσεις αὐτῶν, ἐπὶ τῇ
βάσει τοῦ μέχρι τοῦδε καταρτισθέντος φακέλλου,

2. παραπέμπει τὸ θέμα πρὸς ἐπανεξέτασιν ὑπὸ
προσεχοῦς Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως,
ἀφοῦ προηγουμένως ἐξετασθῆ τοῦτο ὑπὸ τῆς Διορ-
θοδόξου Προπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς,

3. ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς παρα-
δομένης πράξεως, μέχρι τῆς ἐξετάσεως τοῦ θέμα-
τος ὑπὸ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου ἐπὶ τῇ
βάσει τῶν προτάσεων τῆς Προσυνοδικῆς ἐκείνης Παν-
ορθόδοξου Διασκέψεως, ἥτις ἤθελε ἐξετάσει τὸ θέ-
μα τοῦτο.

III. Ἐπὶ τοῦ θέματος: Ἡμερολογιακὸν
ζητήμα. Μελέτη τοῦ ζητήματος
ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν περὶ Πα-
σχαλίου ἀπόφασιν τῆς Α' Οἰκου-
μενικῆς Συνόδου καὶ ἐξεύρεσις
τρόπου συμπράξεως μεταξὺ τῶν
Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ ζητήματι τού-
τῳ, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ θέμα τοῦ
κοινοῦ ὑφ' ἀπάντων τῶν χριστιαν-
ῶν ἐορτασμοῦ τοῦ Πάσχα ἐν
ὠρισμένῃ Κυριακῇ.

Ἡ Β' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις:

1. Ἦκουσε τὰς ἐπιστημονικὰς ἐπεξηγήσεις ἀστορ-
νόμων καθηγητῶν ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ ἀεγνώρισεν,
ὅτι εἰς ἀκριβέστερος προσδιορισμὸς τῆς ἡμερομηνίας
τοῦ Πάσχα — πάντοτε τὴν πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν
πανσέληνον μετὰ τὴν εαρινὴν ἰσημερίαν, κατὰ τὴν
ἀπόφασιν τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου—
ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπιστημονικῶν τούτων δεδομένων,
θὰ ἠδύνατο νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος.

2. Εὐρέθη σύμφωνος, ἐν τῇ περαιτέρῳ ἐξετάσει

τοῦ ζητήματος, ἐπὶ τῶν ἐξῆς κεφαλαιώδους σημασίας σημειῶν:

α) ὅτι τὸ ὄλον θέμα, πολὺ πέραν τῆς ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας, εἶναι θέμα ἐκκλησιαστικῆς αὐτοσυνηθισίας τῆς μίας καὶ ἀδιαίρετου Ὀρθοδοξίας, τῆς ὁποίας ἡ ἐνότης καὶ οὐδένα λόγον ἢ τρόπον πρέπει νὰ διασαλευθῇ.

β) ὅτι εἶναι θέμα ὑπευθύνου ἐκτιμήσεως ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῶν ποιμαντικῶν ἐνθύνων αὐτῆς καὶ τῶν ἀντιστοιχῶν ποιμαντικῶν ἀναγκῶν τοῦ ποιμνίου αὐτῆς καὶ

γ) ὅτι εἰς τὴν σημερινὴν διάρθρωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ὁ πιστὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀνέτοιμος ἢ τοῦλάχιστον ἀπροπαρασκευαστος καὶ ἀπληροφόρητος διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ δεχθῇ μίαν ἀλλαγὴν εἰς τὸ θέμα τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ Πάσχα.

3. Ἐκρινε, διὰ πάντα ταῦτα, ὅτι πᾶσα ἀναθεώρησις ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον τῆς πράξεως ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ Πάσχα, ἐν τῇ ὁποίᾳ πράξει καὶ ἔχομεν ἄλλωστε τὸν ἀπὸ αἰῶνων κοινὸν ἐορτασμὸν τοῦ Πάσχα ἡμῶν, ἀφελθῇ δι' εὐθιαιότερον καιρὸν, τοῦ Θεοῦ εὐδοκοῦντος.

4. Θεωρεῖ ἀπαραίτητον καὶ τὴν ἐφεξῆς συστηματικώτερον κατὰ τὸ δυνατόν πληροφόρησιν τοῦ ποιμνίου εἰς ἐκάστην ἐπὶ μέρους Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἵνα ἡ Ὀρθοδοξία, ἐν εὐρύτητι νοῦ καὶ καρδίας, προχωρήσῃ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ κοινοῦ, ἐν ἀκριβείᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν πιστότητι πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸ γράμμα τῆς ἀποφάσεως τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐπιτευξέως ἐνιαίου ἐορτασμοῦ τῆς μεγίστης τῶν ἐορτῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, τοῦθ' ὅπερ ἦτο καὶ ἡ σαφὴς πρόθεσις τῆς ἁγίας ἐκείνης Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

5. Διακηρύττει, ὅτι τὸ ἡμερολόγιον καὶ αἱ ἐπὶ τούτου δημιουργηθεῖσαι ἀνώμαλοι καταστάσεις δὲν πρέπει νὰ ὀδηγῶσιν εἰς διχασμούς, διαστάσεις ἢ καὶ σχίσματα ἀκόμη, καὶ ὅτι τυχόν ἀντιφρονούντες πρὸς τὴν κανονικὴν αὐτῶν Ἐκκλησίαν πρέπει νὰ υἱοθετήσωσι τὴν ἐκ παραδόσεως καθιερωμένην τιμίαν ἀρχὴν τῆς ὑπακοῆς πρὸς τὴν κανονικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τῆς ἐπανασυνδέσεως αὐτῶν ἐπὶ τῶν κόλπων αὐτῆς ἐν εὐχαριστιακῇ κοινωνίᾳ, καὶ ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι «τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο καὶ οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον» (Μάρκ. 2,27).

6. Ἀναγνωρίζει τὴν λυσιτέλειαν τῶν καταβαλλομένων ὑπὸ τῆς Γραμματείας ἐπὶ τῆς προπαρασκευῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου προσπαθειῶν ἐν προκειμένῳ καὶ τὴν χρησιμότητα τυχόν μελλοντικῆς συνεχίσεως τούτων.

IV. Ἐπὶ τοῦ θέματος: «Τοῦ καθ' ὅσον οὐ κατὰ πόσον εἶναι δυνατὸν εἰς τὸ μέλλον νὰ χειροτονῶνται ἐπίσκοποι ἐκ μοναχῶν, οἱ ὁποῖοι ἐδέχθησαν ἀπλῶς τὴν εὐχὴν τῆς ρασοφορίας καὶ οὐχὶ μόνον ἐξ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐδέχθησαν τὸ μέγα σχῆμα, τοῦ ἀπασχολοῦντος τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Βουλγαρίας, ὅπερ καὶ δὲν ἀποτελεῖ θέμα τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου.

Ἡ Β' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις, μελετήσασα τὸ ὡς ἄνω θέμα συμφώνως τῇ ἀποφάσει τῆς Α' Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως, θεωρεῖ, ὅτι αἱ δύο «πράξεις» τῆς χειροτονίας εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν βαθμὸν διαφόρων Ὀρθόδοξων τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, εἴτε ἐκ τῶν τοῦ μεγάλου σχήματος, εἴτε ἐκ ρασοφορίας, δὲν προσκρούουν εἰς τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν τῷ ἐν Σαμπεζύ, Γενεύης, Ὀρθόδοξῳ Κέντρῳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῇ 11ῃ Σεπτεμβρίου 1982

(ἔπονται ὑπογραφαί)

Ῥωστίως ἡ Β' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις ἀπεφάσισεν ὅπως εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διατάξιν τῆς προσεχοῦς Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως περιληφθῶσιν, ἐκ τῶν ἀναγραφόμενων εἰς τὸν κατάλογον θεμάτων τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, τὰ κάτωθι θέματα:

1. Ἀναπροσαρμογὴ τῶν περὶ νησιείας ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων συμφώνως ταῖς ἀπαιτήσεσι τῆς συγχρόνου ἐποχῆς.
2. Σχέσεις Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον.
3. Ὀρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις.
4. Συμβολὴ τῶν κατὰ τόπους Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν εἰς ἐπικράτησιν τῶν χριστιανικῶν ἰδεωδῶν τῆς εὐσέβειας, τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀδελφούσης καὶ τῆς ἀγάπης μεταξὺ τῶν λαῶν καὶ ἄρσιν τῶν φυλετικῶν διακρίσεων.

Παρακαλοῦνται ἐν τῷ μεταξὺ αἱ κατὰ τόπους Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, αἵτινες δὲν ἔστειλαν εἰσέτι τὰς διαρκούσας τῆς Α' Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως ἀναληφθείσας ὑπ' αὐτῶν εἰσηγήσεις, ὅπως ἀποστείλωσιν αὐτὰς ὡς τάχιστα, ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἔγκαιρος σύγκλησις τῆς Διορθόδοξου Προπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς διατύπωσιν τῆς ἐνιαίας ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν ὡς ἄνω θεμάτων ὀρθόδοξου ἀπόψεως.

† Ὁ Κίτρος ΒΑΡΝΑΒΑΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ*

Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι, Κύριοι Συνάδελφοι,

Ἐπιθυμία τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου καὶ τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου ἀπευθύνω ἐν βαθείᾳ συνειδήσει ἐγκάρδιον χαριετισμὸν πρὸς ἅπαντας ὑμᾶς, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι θεολόγοι — μέλη τοῦ Ε' Πανελληνίου Θεολογικοῦ Συνεδρίου, ὡς εἰς ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων σήμερον Ἑλλήνων Θεολόγων, καὶ εὐχομαι ὅπως αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου σας στεφθῶσιν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, ὑπὸ τὴν εὐλογίαν καὶ τὸν φωτισμὸν τοῦ Παρακλήτου. Καὶ ἀληθῶς εἶναι βαθεῖα ἡ συγκίνησίς μου καὶ θερμὴ ἐκ βαθέων ἀναπέμπεται εὐχαριστία καὶ δοξολογία πρὸς τὸν Πατέρα τῶν φώτων, τὸν συναγαγόντα διὰ τῆς φωτιστικῆς καὶ παντουργοῦ χάριτός του ἐπὶ τὸ αὐτὸ σήμερον εἰς τὴν θεολογικὴν ταύτην σύναξιν ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας τοὺς Ἑλληνας Θεολόγους, μύστας τῆς ἱεραῆς ἐπιστήμης καὶ ἀτρηροὺς θεράποντας αὐτῆς καὶ ἐργάτας «ἀγαθοὺς καὶ πιστοὺς» τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Ἐκκλησίας του. Ἐντεῦθεν καὶ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν τῶν θεολόγων σύννοιδεν ἑαυτὸν ὡς «κλῆμα», τὸ ὅποῖον μένον ἐν τῇ «ἀμπέλῳ» — Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ «φέρει καρπὸν πολύν», ἀλλ' «ἐὰν μὴ μεῖνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἄφ' ἑαυτοῦ» (Ἰωάν. 15,1 ἐξ.). Ἐν τῇ «ἀμπέλῳ» — Ἐκκλησίᾳ, λοιπὸν, ἐργαζόμενος καὶ καρποφορῶν ὁ θεολόγος δύναται νὰ ἀναδειχθῆ ὡς εἰς «λειτουργικὸν πνεῦμα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενον» (Ἐβρ. 1,14) ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας τὴν σωτηριώδη διδασκαλίαν καὶ ἀλήθειαν εὐαγγελίζεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Καὶ τοῦτο, καθ' ὅσον γενικώτερον οἱ ὀρθόδοξοι θεολόγοι, οἱ τε κληρικοί καὶ οἱ λαϊκοί, θυμῶσι, κατὰ τὸν Εὐσέβιον Καισαρείας, «τὸ προφητικὸν θυμίαμα, ἐν παντὶ τόπῳ προσκομίζοντες τῷ Θεῷ τὸν εὐώδη καρπὸν τῆς παναρέτου Θεολογίας» (PG. 22, 92), ὡς «λειτουργοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ». Καὶ τοιοῦτοτρόπως ἱεουργοῦσι «τὸ μυστήριον τῆς Θεολογίας», τὸ ὅποῖον «τρανώς παρέδωκε τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν ἁγίων Πατέρων ὁ χορὸς», ὄντως «ἱεουργοῦντες τὸ

Εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ» καὶ «μαρτυροῦντες τῇ ἀληθείᾳ», κατὰ τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους Παῦλον (Ρωμ. 15,16) καὶ Ἰωάννην (18,37).

Ἐκ τούτων συνάγεται, ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Θεολογία ἡμῶν φέρει χαρακτηριστὴρα προεχόντως ἐκκλησιαστικόν, θεωρουμένη ὡς τις λειτουργία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ ἐπομένως κατὰ βάσιν εἶναι διακονία ἐκκλησιαστική. Ἐντεῦθεν συνδέεται ἀναποσπάστως μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀνήκουσα ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτήν, ἥτις ἐξ ἄλλου ἐγγυᾶται τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν γνησιότητα τῆς θεολογικῆς διδασκαλίας. Στηρίζεται, λοιπὸν, ἡ Ὀρθόδοξος Θεολογία ἐπὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐπιτελοῦσα τὸ ἱερόν ἔργον τῆς πρὸς δόξαν Θεοῦ ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ἐκ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ διὰ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὑπὸ τὴν χαρισματικὴν ἐπενέργειαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ χάρις τοῦ ὁποίου γεωργεῖ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Θεολογίαν αὐτῆς. Ἐπομένως ἡ Ὀρθόδοξος Θεολογία, συνεχίζουσα τὴν κεκτημένην χαρισματικὴν καὶ προφητικὴν χαρακτηριστὴρα Πατερικὴν Θεολογίαν, εἶναι, ὡς ἐκεῖνη, διάκονος καὶ θεραπευτικῆς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ συνάμα εἶναι καὶ ὄργανον καὶ στόμα αὐτῆς, μαρτυροῦσα «τῇ ἀληθείᾳ», ἔχουσα δηλαδὴ ἀποκλειστικὴν ἀποστολὴν ἵνα ἐκφράξῃ πιστῶς καὶ ἀνοθεύτως τὴν πίστιν, τὴν αὐτοσυνειδησίαν, τὴν λατρείαν καὶ τὴν καθόλου ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, παρὰ τῆς ὁποίας λαμβάνει τὸ περιεχόμενόν τῆς. Ὡστε ἡ Ὀρθόδοξος Θεολογία ἀδιαμφισβητήτως εἶναι ἐκκλησιαστική, ἰδιαίτερον διακονικὸν λειτουργήμα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ δὴ διακονία θεανθρωπίνη τοῦ ζῶντος Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἀποτελοῦσα τὴν καθολικὴν ἔκφρασιν τῆς κοινῆς πίστεως καὶ συνειδήσεως τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εὐδὴλον ὅθεν ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Θεολογία εἶναι ἀληθῆς Θεολογία μόνον ἐν τῷ «σώματι τοῦ Χριστοῦ, ὃ ἐστὶν ἡ Ἐκκλησία» (Κολ. 1,24), ὡς ὄργανικὴ λειτουργία αὐτοῦ ἢ μᾶλλον ὡς ἡ σκέψις ἢ ἡ συνείδησις αὐτοῦ.

Διὰ πάντα ταῦτα δὲν δύναται νὰ νοηθῆ γνησία καὶ αὐθεντικὴ Ὀρθόδοξος Θεολογία ἔξω τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι ἡ θεματοφύλαξ τῆς θείας Ἀποκαλύψεως καὶ ἡ αὐθεντικὴ διδασκαλὸς τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως. Καὶ πράγματι, δὲν ὑπάρχει

* Προσφώνησις γενομένη κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ Ε' Πανελληνίου Θεολογικοῦ Συνεδρίου (Ἀθήναι, 3 Σεπτεμβρίου 1982).

Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΗΣ

(ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ - ΒΙΩΜΑΤΑ - ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ)*

4. Τὸ τελευταῖον δάκρυ καὶ ὁ ἀκαταμάχητος ἔρωσ τῶν μαθητῶν διὰ τὴν τροφὸν Σχολήν.

Ἄλλὰ τί λέγω; Εἶναι ὄντως τὸ τελευταῖον δάκρυ, τὸ ὁποῖον ὁ ἀπόφοιτος τῆς κατὰ Χάλκην Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς θὰ χύσῃ διὰ τὴν Σχολήν του ἢ μήπως εἶναι ἡ ἀπαρχὴ πολλῶν δακρῶν, τὰ ὁποῖα ποταμηδὸν θὰ ρέουν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του διὰ τὰ ὑγραίνουσαν τὰς παρεῖας του, διὰ τὰ ποτίζουσαν διαρκῶς τὸ εὐσκαίφυλλον δένδρον, τὸ ὁποῖον καλεῖται ζωηρὰ ἀνάμνησις τῆς Σχολῆς, καὶ διὰ τὰ μαλακώνουσαν τὴν ψυχὴν του, ἢ ὁποῖα, ἀφ' ἧς στιγμῆς χωρισθῇ τῆς Σχολῆς, λόγῳ τῆς κακίας, τῆς ἰδιοτελείας, τοῦ φθόνου καὶ τοῦ μίσους τῶν ἀνθρώπων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καλεῖται αὕτη τὴν ζήση, τείνει καὶ αὕτη τὴν γίνῃ σκληρῆ ὡσὰν τὴν πέτραν καὶ ἀνίλεος ὡσὰν τὴν φωτιάν;

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 417 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19 τεύχους.

Ἐκείνη ἡ ὀρθόδοξη Θεολογία ἐξωεκκλησιαστικὴ ἢ ἰδιωτικὴ ἢ ὑποκειμενικὴ ἢ ἀκαδημαϊκὴ ἢ ὀρθολογιστικὴ ἢ «θεολογία τῶν καθηγητῶν», κατὰ προτεσταντικὰ πρότυπα. Δι' ὃ ὀρθῶς ἐλέχθη, ὅτι «ἡ λεγομένη ἐξωεκκλησιαστικὴ Θεολογία εἶναι χίμαιρα». Τοῦτο πιστοῦται καὶ ὑπὸ τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις διδάσκει ὅτι ἡ Θεολογία ἤδη ἀπὸ τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων, ἰδίως διὰ τῶν περιφῆμων Θεολογικῶν Σχολῶν τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Ἀντιοχείας, ἔθεσεν ἑαυτὴν εἰς τὴν διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας, τοσούτω μᾶλλον ὅσῳ οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ὑπῆρξαν συνάμα καὶ μεγάλοι θεολόγοι καὶ ἱκανοὶ ἐξ αὐτῶν τρόφιμοι τῶν εἰρημένων Θεολογικῶν Σχολῶν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, συνεχίσατε τὸ ἐκπαιδευτικὸν καὶ ἱεραποστολικὸν ἔργον σας, ἀγαπητοὶ Σύεδροι, πάντοτε ὑπὸ τὴν εὐλογίαν καὶ ἐν ἀρμονικῇ συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν, θέτοντες ὡς βάσιν τῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν ἐλληνοπαίδων τὸν δισχιλιετῆ ἐλληνοχριστιανικὸν μας πολιτισμὸν, ὅστις ἀπετέλεσε τὴν βάσιν καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Εὐρώπης καὶ κατ' ἐπέκτασιν καὶ ὀλοκλήρου

τὰ δάκρυα τὰ ὁποῖα θὰ χύσῃ οὗτος, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μετέπειτα ζωῆς του, ἀναμνησκόμενος τὴν Σχολήν, δὲν δύνανται νὰ συγκριθοῦν μετὰ τὰ δάκρυα τοῦ ἀποχωρισμοῦ, διότι τὰ μὲν δεύτερα θὰ εἶναι ἴσως παροδικὰ ἐν ᾧ τὰ πρώτα θὰ εἶναι οὐχὶ μόνον διαρκῆ, ἀλλὰ, ὅπερ καὶ τὸ σπουδαιότερον, περισσότερα καὶ βαθύτερα, θὰ εἶναι δῆλὰ διὰ δάκρυα μιᾶς ἀνευ τέλους νοσταλγίας, ἀναμνήσεως τῆς φοιτητικῆς ζωῆς, τῆς πνευματικῆς ἐν Χριστῷ καταρτίσεως, τῆς ψυχικῆς ἐπαφῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς μητρικῆς ἀγάπης καὶ στοργῆς τῆς Σχολῆς πρὸς τοὺς μαθητὰς-παιδιὰ αὐτῆς.

* * *

«Μάτια πού δὲν βλέπονται γρήγορα λησμονοῦνται», γράφει κάποιος ποιητῆς.

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ ποιητοῦ ἰσχύουν ἴσως διὰ τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι συνεδέθησαν διὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον καὶ ἐν συνεχείᾳ, λόγῳ ἑνὸς ἀπροόπτου

τῆς ἀνθρωπότητος εἰς μέγαν βαθμὸν, καὶ ὅστις δύνανται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ὑπέρβασιν καὶ τῆς σοβούσης παρ' ἡμῖν σήμερον ἐκπαιδευτικῆς, θρησκευτικοῦ-πολιτιστικῆς καὶ πνευματικῆς ἐν γένει κρίσεως. Καὶ ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο χωρήσατε εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ σπουδαιοτάτου καὶ ἰδιαζόντως ἐπικαιροῦ θέματος τοῦ Συνεδρίου σας «Θρησκεία καὶ Παιδεία εἰς τὴν σύγχρονον Ἑλληνικὴν κοινωνίαν», ἀγωνιζόμενοι μετ' ἐνθέου ζήλου ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν ναῶν καὶ τῶν σχολείων καὶ ἀπὸ παντὸς ἄλλου προσφερομένου βήματος ἢ διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ ἐντύπου καὶ μειζόνων θεολογικῶν μελετῶν, ὡς ἐντεταλμένοι διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς ἐπικράτησιν τῶν ἐλληνορθοδόξων παιδευτικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἀρχῶν καὶ ἰδανικῶν καὶ παραδόσεων, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς σπουδαζούσης νεότητος, τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν, πάντοτε δὲ ὑπὸ τὴν εὐλογίαν καὶ σκέπην τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν συναντίληψιν τοῦ ἐν Τριάδι λατρευομένου Θεοῦ ἡμῶν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΠΗΣ

Ἀκαδημαϊκός

γεγονότος, ἐχωρίσθησαν, ἀποτέλεσμα δὲ τοῦ χωρισμοῦ τούτου ἦτο ἡ λήθη. Δὲν ἰσχύουν ὅμως ταῦτα διὰ τοὺς ἀποφοίτους τῆς Πατριαρχικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, οἱ ὅποιοι ὅταν ζοῦν μέσα εἰς τὰς θερμὰς αὐτῆς ἀγκάλας, ὅταν τὴν βλέπουν, ὅταν ἀπολαμβάνουν τὰ ἀγαθὰ τῆς μητρότητος αὐτῆς δὲν αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκη νὰ τὴν ὑπεραγαπήσουν καὶ ὑπερεκτιμήσουν τόσον ὅσον αἰσθάνονται αὐτά, ὅταν ἀπομακρυνθοῦν αὐτῆς, ὅταν στερηθοῦν τῆς μητρικῆς αὐτῆς ἀγκάλης καὶ στοργῆς, ὅταν ζήσουν μακρὰν αὐτῆς καὶ ἴδουν τὴν βασιλεύουσαν εἰς τὸν πλανήτην μας ἀσπλαχνίαν καὶ ἀδιαφορίαν διὰ τὰ προβλήματα καὶ τὰ παθήματα τοῦ πλησίον, ὅταν ἀντικρύσουν ὡμὴν τὴν πραγματικότητά τῆς σημερινῆς κοινωνίας, ὅπου ἀπαραμέμικται γὰρ τοῖς τοῦ κόσμου καλοῖς τὰ κακά, καὶ μᾶλλον ὑπεραίρει τὰ κακά»²⁵, ὅταν ἀντιληφθοῦν, ὅτι τὸ μέτρον τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου, κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἀνθρώπου τῆς μηχανῆς, δὲν εἶναι ἡ πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ αὐτοῦ κατάρτισις, ὡς ἐδίδασκεν ὁ Κύριος καὶ ἐδιδάχθησαν ἐν τῇ Σχολῇ, ἀλλὰ τὸ χρῆμα· ὅταν, περικυκλούμενοι ἀπὸ τὸν πολὺμορφον κονιορτὸν καὶ τὴν ἀποπνικτικὴν ἀτμόσφαιραν τῆς κοινωνίας ἡμῶν, αἰσθανθοῦν τὴν ψυχὴν καὶ τὸ πνεῦμα των νὰ μὴ φτερουγίζῃ ὡς πεταλούδα καὶ νὰ μὴ ὑψώνηται πλέον ὡς σταυραετὸς εἰς τὰ οὐράνια, ὡς συνέβαινε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φοιτήσεώς των ἐν τῇ Σχολῇ.

Ἡ ἀγάπη τῶν μαθητῶν πρὸς τὴν «τροφὸν Θεολογικὴν Σχολὴν» εἶναι ἕνας ἀκαταμάχητος ἔρωσ, ἕνας ἔρωσ, ὁ ὅποιος δὲν ὁμοιάζει οὔτε μὲ τὸν κοινὸν ἔρωτα, ἀλλ' οὔτε καὶ μὲ τὸν πλατωνικὸν τοιοῦτον, διότι καὶ ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ ἔχουν ζωηρὰν ἀρχὴν καὶ ἀσθενὲς τέλος, ἦτοι ὁ ἔρωσ εἶναι πλέον ζωηρὸς εἰς τὴν γέννησίν του, εἰς τὸ ξεκίνημά του καὶ περισσότερον ἀσθενῆς εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ, εἰς τὴν δύσιν του. Ἀπ' ἐναντίας, ὁ ἔρωσ ὑπὸ τοῦ ὁποίου κατέχονται οἱ μαθηταὶ πρὸς τὴν πνευματικὴν αὐτῶν μητέρα, πρὸς τὸ πνευματικὸν τοῦτο θεανθρώπινον Καθίδρυμα, ὅπερ καλεῖται Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης, εἶναι ἔρωσ, τοῦ ὁποίου ἡ ἀρχὴ εἶναι πολὺ ἀσθενῆς καὶ ἀμυδρά, τὸ δὲ τέλος αὐτοῦ, ὅπερ εἰς τὴν πραγματικότητά δὲν ὑπάρχει, διότι συμπίπτει μὲ τὸν θάνατον τῶν μαθητῶν, ἦτοι μὲ τὸ ἀκούσιον σταμάτημα τῆς λειτουργίας τοῦ νοσταλγοῦντος τὸ παρελθὸν νοδὸς καὶ τῆς ἀγαπώσης καρδίας, ἀποτελεῖ τὸ ἀπόγειον αὐτοῦ. Ὁ ἔρωσ τῶν μαθητῶν πρὸς τὴν Σχολὴν αὐτῶν δὲν φθάνει, ὡς θὰ ἀνέμενε τις, εἰς τὸ κατακόρυφον αὐτοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν οὗτοι, μετὰ εὐδόκιμον τετραετῆ ἢ ἐπταετῆ ἐν αὐτῇ φοιτήσιν, παρουσιάζονται ἐνώπιον τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τῆς περὶ Αὐτὸν Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς Ἐφορίας καὶ τοῦ καθηγητικοῦ σώματος τῆς Σχολῆς διὰ νὰ ψάλλουν τὸ «εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἐλάβομεν πνεῦμα ἐπουράνιον...»), ὁμολογοῦντες, κατὰ τινὰ τρόπον, ὅτι «ἡ τελεία τοῦ Πνεύματος ἔλλαμψις οὐχ οἷον νοσημάτων μόνον ἀποκάλυψις ἐστίν, ἀλλ'

ὑποστατικοῦ φωτὸς ἐν ταῖς ψυχαῖς βεβαία καὶ διηνεκῆς ἔλλαμψις»²⁶ καὶ διὰ νὰ λάβουν τὰ πτυχία αὐτῶν. Ὁ «μανιακὸς» δὲ οὗτος πρὸς τὴν Σχολὴν «ἔρωσ», διὰ νὰ ἐκφρασθῶμεν σύμφωνα μὲ τὴν περὶ τῆς πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀγάπης τοῦ Θεοῦ ὁρολογίαν τοῦ Νικολάου Καβάσιλα, φθάνει εἰς τὸ ὑψηλότερον σημεῖον τῆς δραστηκότητος αὐτοῦ πολὺ ἀργότερον, ἴσως δὲ τὸ ἀργότερον τοῦτο νὰ συμπίπτῃ μὲ τὰς δυσμὰς τοῦ βίου αὐτῶν.

* * *

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ ἀκένωτος αὕτη ἀγάπη τῶν μαθητῶν πρὸς τὴν Σχολὴν, ὁ ἀκαταμάχητος οὗτος ἔρωσ πρὸς τὸν Λόγον τῆς Ἑλπίδος οἰκοδομεῖται κατὰ ἕνα βαθμιαῖον, ἀνεπαίσθητον, μυστηριώδη καὶ θεῖον, θὰ ἔλεγον, τρόπον, κατὰ ἕνα τρόπον, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς τῶν μαθητῶν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ, ἀλλ' οὔτε καὶ ἔλαβέ ποτε γινῶσιν αὐτοῦ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φοιτήσεώς του ἐν αὐτῇ. Πρόκειται, ὅντως, περὶ ἐνὸς ἔρωτος, περὶ ἐνὸς πνευματικοῦ συνδέσμου, περὶ μιᾶς ταυτίσεως τοῦ «ἐγὼ» τῶν μαθητῶν μὲ τὸ «ἐγὼ» τῆς Σχολῆς, περὶ μιᾶς συμφύσεως μαθητῶν καὶ Σχολῆς. Ὁ πνευματικὸς οὗτος σύνδεσμος ἢ σύμφυσις μὲ τὴν τελειότεραν αὐτῆς ἄρμονίαν καλλιεργεῖται εἰς τὰς ψυχὰς καὶ τὰς συνειδήσεις τῶν μαθητῶν κατὰ ἕνα ἀνεπαίσθητον, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, τρόπον, ἀφ' ἐνὸς μὲν τῇ ἐπιστάσει «τοῦ ἀνατείλαντος τὸ φῶς, καὶ φωτίσαντος τὸν ὄρθρον καὶ δεῖξαντος τὴν ἡμέραν» Τριαδικοῦ Θεοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῇ παρουσίᾳ καὶ μυστικῇ ἐπενεργείᾳ τῆς τροφῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία δὲν φεῖδεται κόπων καὶ μόχθων προκειμένου νὰ δημιουργήσῃ εἰς τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας τῶν παιδιῶν τῆς τῆν ὅλων ἀπαραίτητον συνήχησιν μεταξύ ὑποκειμενικοῦ καὶ ἀντικειμενικοῦ πνεύματος, μεταξύ τῶν ἐσωτερικῶν αὐτῶν σκιρτημάτων καὶ τῶν ἀντικειμενικῶν αἰσθητῶν μορφῶν εἰς τρόπον, ὥστε οὗτοι νὰ δυνηθῶσιν εὐκολότερον νὰ συλλάβουν καὶ ἐκτιμήσουν δεόντως τὰ τε πνευματικὰ φαινόμενα καὶ τὰ θεολογικὰ καὶ κοινωνικὰ ρεύματα τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν διορθόδοξον, διαχριστιανικὴν καὶ διαθρησκευτικὴν διάστασιν αὐτῆς καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Τὰ πρῶτα σκιρτήματα τῆς ἀμοιβαίας ταύτης ἐσωτερικῆς ἀγάπης μαθητῶν καὶ Σχολῆς, τὰς πρῶτας ἐκδηλώσεις τοῦ μυστηριώδους τούτου συνδέσμου μεταξύ αὐτῶν θὰ τὰς ἀναζητήσωμεν καὶ θὰ τὰς ἀνεύρωμεν εἰς τὰς καρδίας τῶν τελειοφοίτων κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Ἰουνίου, ὅτε ἀπὸ τελειοφοίτοι γίνονται οὗτοι ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς, τ.ἔ. προετοιμάζονται ψυχικῶς διὰ νὰ δεχθοῦν τὸ πικρὸν ποτήριον τοῦ ἀποχωρισμοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺ πικρὸν καὶ πολὺ σπαρακτικὸν διὰ τὴν Σχολὴν καὶ διὰ τοὺς

25. Ἰδὲ Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Ἐπιστολαί, 42,4 (PG. 32, 356B).

26. Ἰδὲ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΛΑΜΑ, Ὑπὲρ τῶν ἰ. ἡσυχαστῶν, 1,3.7 (ἔκδοσις Π. ΧΡΗΣΤΟΥ, τ. Α, σ. 417).

ἀποφοίτους αὐτῆς. Τὰ πρῶτα δάκρυα ἀγάπης καὶ ἀπεριορίστου σεβασμοῦ καὶ τιμῆς πρὸς τὴν Σχολὴν θὰ χυθοῦν κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας τοῦ Ἰουνίου, ὅτε ἡ τροφὸς Σχολὴ δίδει πλουσίαν τὴν εὐλογίαν εἰς τὰ παιδιὰ τῆς, τὰ ὁποῖα κατευοδώνει μετὰ τὰς καλλιτέρας εὐχὰς καὶ τὰς πλέον χρηστὰς ἐλπίδας καὶ προσδοκίας διὰ μίαν καλλιτέραν αὔριον, διὰ μίαν εὐτυχεστέραν σταδιοδρομίαν, εἴτε ὡς λαϊκῶν εἴτε ὡς κληρικῶν, τέλος δὲ διὰ μίαν ὁμαλὴν περαιτέρω καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἐν αὐτῇ διὰ τῆς γνώσεως προσεκτικῆς δυνάμεως, ἥτις, ὡς γνωστὸν, ἐγκριταὶ κυρίως εἰς τὴν δι' αὐτῆς κατανοήσιν τῆς ὀρθῆς σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου ἔναντι τῶν ὄντων καὶ τῆς ἀποκτήσεως τῆς αὐτοπεποιθήσεως καὶ τῆς ἐλπίδος.

5. Οἱ πρῶτοι βαθεῖς ἀναστεναγμοί.

Οἱ πρῶτοι ἀναστεναγμοὶ διὰ τὸν Λόγον τῆς Ἐλπίδος θὰ ἀκουσθοῦν τὰς τελευταίας, ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν, ἡμέρας τοῦ Ἰουνίου, θὰ φθάσουν δὲ εἰς τὸ κατακόρυφον αὐτῶν κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς διαμονῆς τῶν ἀποφοίτων ἐν τῇ Σχολῇ, ἰδιαίτερος δὲ τὴν στιγμήν ἐκείνην, καθ' ἣν ἕκαστος τῶν ἀποφοίτων προσέρχεται, μετὰ τὸν ψυχικὸν καὶ πνευματικὸν ἀποχαιρετισμὸν τῆς Σχολῆς, διὰ τὴν εὐχαριστήσιν ἕνα ἄλλο πρόσωπον, τὸ ὁποῖον κατὰ πολὺ διαφέρει τῶν λοιπῶν γηγῆνων προσώπων καὶ μετὰ τὸ ὁποῖον συνεδέθη πολὺ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φοιτήσεώς του ἐν τῇ Σχολῇ καὶ μετὰ τοῦ ὁποῖου ἐτέλει καὶ θὰ τελῇ ἐν διαρκεῖ κοινωνίᾳ. Προσέρχεται, λέγω, εἰς τὸ μυστικοπαθὲς καὶ ἄμα μεγαλοπρεπὲς ναΐδιον τῆς Σχολῆς, διὰ τὴν εὐχαριστήσιν τὸ Θεανδρικὸν πρόσωπον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεπιστεύθη τοὺς πόθους του, τὰ ὄνειρά του, ἐξωμολογήθη τὰ ἁμαρτήματα αὐτοῦ, ἐξέφρασε τὰς ἐνδομύχους ἐπιθυμίας του, διελάλησε τὰς προσδοκίας του, ἔκλαυσε διὰ τὰς ἀποτυχίας αὐτοῦ, εἶπε τὰ παράπονα καὶ τοὺς πόνους τῆς ψυχῆς του, πολλάκις δὲ διετύπωσε τὰς διαφόρους ἀνησυχίας καὶ σκέψεις του ζητῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ἐξ ὕψους φώτισιν, τὴν βοήθειαν καὶ τὴν ἀρωγὴν Του πρὸς ἐπίτευξιν ὅλων τῶν εὐγενῶν αὐτοῦ ὀνειρωγῶν καὶ χρηστῶν προσδοκιῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν λύτρωσιν ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον, τὴν ἐξοδὸν ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὸν ἑαυτὸν του διὰ τῆς ὑπερνικῆσεως τοῦ «ἐγώ» καὶ τῆς τοποθετήσεως εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ τοῦ «Ἐγὼ τοῦ Θεοῦ», διὰ τῆς ἀνυψώσεως ὑπεράνω τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τῆς εἰσόδου εἰς τὴν σφαιρὰν τῆς θείας οικονομίας, εἰς τὸ ἐργαστήριον τῆς ἐν Χριστῷ καὶ διὰ Χριστοῦ ἀπολυτρώσεως καὶ εἰς τὸν κόσμον τοῦ Παρακλήτου διὰ τοῦ ὁποῖου λαμβάνομεν συνειδήσιν τοῦ πῶς καὶ διατὶ ἀπὸ μέγα τῆς ἐνανθρωπήσεως μυστήριον αἰ μένει μυστήριον»²⁷.

Ἡ στιγμή αὕτη εἶναι ἡ πλέον ἱερά διὰ τὸν ἀποχωροῦντα μαθητὴν, διὰ τὴν Σχολὴν, ἀλλὰ καὶ δι' Αὐ-

τὸν τοῦτον τὸν ἐν τῇ Σχολῇ καὶ ὑπὸ τῆς Σχολῆς ὕμνου-μενον καὶ δοξολογούμενον Τριαδικὸν Θεόν, ἐνώπιον τῆς εἰκόνας τοῦ ὁποῖου παρουσιάζεται τὴν στιγμήν αὐτὴν ὁ ἀπόφοιτος μετὰ μίαν ὅπως ἐξαιρετικὴν ψυχὸς σύνθεσιν, μετὰ μίαν ὅπως διαφορετικὴν πίστιν καὶ ἐλπίδα, μετὰ ἕνα ὅπως διαφορετικὸν σκοπὸν.

Ναί! Ἄγία εἶναι ἡ στιγμή αὕτη διὰ τὸ Θεανδρικὸν πρόσωπον τοῦ Κυρίου, διὰ τὴν Ἄγιαν Τριάδα, διότι ἐνώπιον αὐτῆς δὲν παρουσιάζεται, τὴν στιγμήν αὐτὴν, ἕνας ἀδιάφορος νέος, ἢ ἕνας νέος, τὸν ὁποῖον, ἴσως ἄλλας φορές, ὑπεχρέωσεν ὁ ἐσωτερικὸς κανονισμὸς τῆς Σχολῆς νὰ ἐκκλησιασθῇ, ἀλλὰ ἕνας νέος μετὰ βουρκαωμένους τοὺς ὀφθαλμούς, μετὰ τρεμάμενα χεῖλη, μετὰ ἀναπεπταμένην τὴν ψυχὴν πρὸς τὰ οὐράνια καὶ τὰ αἰώνια, μετὰ ἀφυπνιζομένην ἐσωτερικὴν ὄρμην πρὸς ἐξιδανίκευσιν, μετὰ φιλοσοφικὴν σκέψιν, μετὰ ποιητικὴν διάθεσιν ἀλλὰ καὶ μετὰ τρεμούσας χεῖρας, μετὰ τρικλίζοντας, παρὰ τὸ νεανικὸν αὐτοῦ σφρίγος, πόδας, μετὰ πλήρη συνειδήσιν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ καὶ μετὰ ἕνα διπλοῦν σκοπὸν, ἦτοι εὐχαριστίας καὶ αἰτήσεως.

Εἶναι μεγίστης σημασίας ἡ στιγμή αὕτη, διότι εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν στιγμή τοῦ διαλόγου τοῦ μαθητοῦ μετὰ τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος πάντοτε τοῦ ὠμίλει, πάντοτε τὸν ἤκουε χαρούμενον ἢ πονεμένον καὶ πάντοτε ἀνέμενε νὰ ἀκούσῃ κάτι ἀπὸ τὸ περίσσευμα τῆς καρδιάς του εἴτε τοῦτο ἦτο χαρούμενον εἴτε λυπηρὸν, εἴτε ἰκεσία εἴτε εὐχαριστία.

Εἶναι ἁγία ὡσαύτως διὰ τὸν Θεὸν ἡ στιγμή αὕτη, διότι κατ' ἐξοχὴν ἅγιος εἶναι καὶ ὁ σκοπὸς τῆς προσελεύσεως τοῦ μαθητοῦ εἰς τὸ ναΐδιον τῆς Σχολῆς, ὅπου γονατισμένος ἐνώπιον τῆς εἰκόνας τῆς Ἄγιας Τριάδος θὰ ἀπευθύνῃ τὴν πλέον θερμὴν εὐχαριστήριον προσευχὴν τῆς ζωῆς του διὰ τὰ τέσσαρα ἢ ἑπτὰ ἔτη τῆς καρποφόρου φοιτήσεώς του καὶ ἐν συνεχείᾳ θὰ ζητήσῃ τὴν ἀρωγὴν Τῆς διὰ τὴν νέαν σταδιοδρομίαν, ἢ ὁποῖα ἀνοίγεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ ἢ ὁποῖα ἀφορᾷ οὐχὶ πρωτίστως εἰς τὸ προσωπικὸν του συμφέρον, οὐχὶ εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν προσωπικῶν αὐτοῦ φιλοδοξιῶν, ἀλλὰ κυρίως εἰς τὸ γενικὸν συμφέρον καὶ τῆς πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κόσμον μαρτυρίας τῆς Ἐκκλησίας, ἰδιαίτερος δὲ εἰς τὴν δόξαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ, ὡς καὶ τὴν ἐπικράτησιν τῆς βασιλείας Του «ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ἐν οὐρανῶν»²⁸ μέσῳ τῆς ἀγάπης, ἢ ὁποῖα δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο εἰ μὴ «ὁμόνοια τῶν κατὰ τὸν λόγον καὶ τὸν βίον καὶ τὸν τρόπον... κοινωνία βίου ἢ ἐκτένεια φιλίας καὶ φιλοστοργίας μετὰ λόγου ὀρθοῦ» εἰς τὴν συμπεριφορὰν ἔναντι τῶν συνανθρώπων²⁹.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Μητροπολίτης Περιστερίου
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ (ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ) ΖΑΦΕΙΡΗΣ
Καθηγητὴς Πανεπιστημίου

28. Ματθ. 6,10.

29. Ἰδὲ ΚΑΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ, Στρωματεῖς, II, 9, 41.

27. Ἰδὲ ΜΑΞΙΜΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ, Περὶ θεολογίας ἑκατοντὰς τρίτη, 12 (Φιλοκαλία, τ. Β' σ. 93).

ΤΟ Ε΄ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

(ΑΘΗΝΑ, 3—5 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1982)*

Κυριακή 5 Σεπτεμβρίου

Τὴν τρίτη μέρα τοῦ Συνεδρίου, στὸ Μητροπολιτικὸ Νεὸ Ἀθηνῶν ἔγινε τὸ πρῶτ' θεία Λειτουργία, στὴν ὁποία χοροστάτησε ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σαραφείμ. Τὸ θεῖο κήρυγμα ἔκανε ὁ Πρόεδρος τῆς Π.Ε.Θ. Καθηγητῆς κ. Κων. Μουρατίδης, πάνω στὸ χωρίο «γρηγορεῖτε... ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε» (Α΄ Κορ. 16,13). Ἀναφερόμενος εἰδικότερα στὸ Συνέδριο εἶπε:

«Διὰ τοῦ Πανελληνίου αὐτοῦ Συνεδρίου οἱ τέσσερις χιλιάδες Ἕλληνες θεολόγοι, κληρικοί καὶ λαϊκοί, διακηρύττουν πρὸς τὸν ἑλληνικὸ Λαὸ, ὅτι τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ συνυφαίνεται καὶ ταυτίζεται πρὸς τὴν μοναδικὴ ἑλληνορθόδοξη Παράδοση καὶ Παιδεία τοῦ μετὰ τὴν ὁποῖα τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων ἐπέζησε καὶ ἐμεγαλούργησε.

«Καὶ τὰ 10 σχεδὸν ἑκατομμύρια τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ποὺ εἶναι ριζωμένα, στὴν συντριπτικὴ πλειοψηφία τους, στὶς ἑλληνορθόδοξες Παράδοσεις, δὲν θὰ ἐπιτρέψουν μετὰ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ στὶς σκοτεινὲς δυνάμεις νὰ ἀποκόρουν τὸ ἔθνος ἀπὸ τὶς ρίζες τοῦ αὐτοῦ, διότι γνωρίζουν πολὺ καλά, ὅτι ἡ ἀποκοπὴ αὐτὴ θὰ ἐσημανε τὸ τέλος τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

«Οἱ Ἕλληνες θεολόγοι ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἀγῶνος τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ γιὰ τὴν ἀποτελεσματικώτερη ἐκπλήρωση τῆς ἀποστολῆς τους ἐπικαλοῦνται τὴν εὐχὰς καὶ εὐλογίαν τῆς Ὑμετέρας Μακαριώτητος καὶ αἰθαλέτουτος ἐνώπιον Ἀυτοῦ καὶ σύμπαντος τοῦ Χριστιανικοῦ πληρώματος καὶ τὴν ἰδικὴν τους ἀκλόνητη πίστιν καὶ πεποίθησιν, ὅτι δηλαδὴ οἱ ἀγῶνα ποὺ διεξάγεται μετὰ τὸν Θεοῦ τῆς Ἀγάπης, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ θὰ κάμωμ ἅπαν γόνυ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται, ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς» (Φιλ. 2, 10-11)».

Ε΄. Ἀκολούθησε, μετὰ τὸ πρῶτ' ῥόφημα στὴ Θεολογικὴ Σχολή, ἡ Ε΄ εἰσήγησις, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Βρεσθένης κ. Δημητρίου, ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ κ. Βασίλειο Στογιάννο μετὰ θέμα «Ἡ θρησκευτικὴ παιδεία κατὰ τοὺς νεώτερους χρόνους». Ὁ ὁμιλητὴς τόνισε δύο βασικὰ στοιχεῖα: α) ὅτι ἡ ἑλληνορθόδοξη Παράδοση εἶναι φορέας καὶ δημιουργὸς τῆς νεοελληνικῆς ταυτότητος καὶ β) ὅτι ἀπὸ τὴν ἑλληνορθόδοξον περά-

σαμε κατὰ τὰ νεώτερα χρόνια στὴ «θρησκευτικὴ Παιδεία» ποὺ εἶναι ἐπηρεασμένη ἀπὸ τὴ δυτικὴ Παράδοση. Εἰδικότερα ἐπεσήμανε ὅτι ἡ Μεταρρύθμιση καὶ ὁ Διαφωτισμὸς συνελοῦν στὴ συρρίκνωση καὶ ἐκκοσμίκευση τῆς Παιδείας καὶ στὴ δημιουργία μιᾶς «θρησκευτικῆς Παιδείας», ἐνῶ οἱ καισαροπαπικὲς τάσεις τῆς βαυαρικρατίας, ὁ λαϊκισμὸς καὶ ὁ φιλελευθερισμὸς τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν δημιούργησαν στὸ νεοελληνικὸ κράτος τὸ «θρησκευτικὸ μάθημα», πρὸς τὴν ὑπαρξὴν τῆς ὀρθόδοξης Παράδοσεως. Ἀντίδραση στὴ δυτικοφερεμένη «θρησκευτικὴ Παιδεία» σημειώνεται κυρίως ἀπὸ τὴ λαϊκὴ εὐσέβεια καὶ τὰ μοναστήρια. Στὸ τέλος ὁ εἰσηγητὴς διετύπωσε ὠρισμένα ἐρωτήματα καὶ ἐπεσήμανε τὶς προοπτικὲς γιὰ ἐπιστροφή στὴν ἑλληνορθόδοξον Παράδοση.

ΣΤ΄. Ἡ τελευταία εἰσήγησις ἔγινε τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ κ. Νικόλαο Νησιώτη μετὰ θέμα «Ἡ θρησκευτικὴ Παιδεία ἐν ὄψει τῶν νεωτέρων κοινωνικῶν ἐξελίξεων». Προήδρευσε ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Θαλασσιῶν κ. Μεθόδιος. Τὸ θέμα, εἶπε ὁ κ. Νησιώτης, προσκαλεῖ σὲ μιὰ προσεκτικὴ καὶ ἀντικειμενικὴ ἀνάλυση τῶν κοινωνικῶν μεταβολῶν ποὺ ἐπηρεάζουν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναίσθηματος καὶ τὴν ἀνάγκη γιὰ ἀνακαίνισιν τῆς θρησκευτικῆς παιδείας πρὸς ἐξέυρεση νέων σημείων ἐπαφῆς μετὰ τὴ σύγχρονη μαθητικὴ γενεά. Τὰ σημεῖα ποὺ ἀνέλυσε, στὴ συνέχεια, ὁ εἰσηγητὴς ἦταν: α) Χαρακτηρῆς κοινωνικῆς ἐξελίξεως β) ἡ ἐπιτάχυνσις τῆς ἐξελίξεως ἀπὸ τὴν πολιτικοποιημένη Παιδεία γ) προσπάθεια γιὰ μιὰ ψυχολογικοκοινωνικὴ ἀξιολόγησιν καὶ δ) θρησκευτικὴ Παιδεία καὶ ὁ νέος κοινωνισμὸς.

Πρὶν κλείσουν οἱ ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως κ. Σεβαστιανὸς μίλησε γιὰ τὸ χρέος τοῦ θεολογικοῦ κόσμου ἀπέναντι στοὺς καταπιεζομένους ἀδελφούς μας τῆς Βορείου Ἠπείρου.

Ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Π.Ε.Θ., Καθηγητῆς κ. Ἐμμ. Κωνσταντινίδης συνόψισε τὰ πορίσματα καὶ διάβασε τὸ Φήμισμα, τὸ ὁποῖο ἐνέκρινε ἡ Ὀλομέλεια τοῦ Συνεδρίου.

Τέλος ὁ Πρόεδρος - Καθηγητῆς κ. Κων. Μουρατίδης εὐχαρίστησε τοὺς συνέδρους γιὰ τὴ συμμετοχὴν τους, βεβαίωσε ὅτι στὸν ἀγῶνα τους γιὰ τὴ διατήρησιν τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν ἔχουν ἀμέριστη τὴν συμπαράστασιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῆς Ἱεραρχίας καὶ κάλεσε τὸ θεολογικὸν κόσμον νὰ συνεχίσει τὸ ἔργο του μετὰ ἐνότητα καὶ μετὰ τὴ βοήθειαν τῆς θείας Χάρτος.

Καὶ μετὰ τὸ «Φῶς Ἰλαρόν...», ποὺ ἔφαλαν ὅλοι μαζί, ἔληξαν οἱ ἐργασίες τοῦ Ε΄ Πανελληνίου Συνεδρίου, τὸ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 419 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19 τεύχους.

όποιο, κατά γενική ομολογία, σημείωσε εξαιρετική επιτυχία.

Τ ο ψ ή φ ι σ μ α

«Οί 2.000 Έλληνες και Έλληνίδες Σύεδροι του Ε' Παρελληνίου Θεολογικού Συνεδρίου, που συνήλθε στην Αθήνα από 3 μέχρι 5 Σεπτεμβρίου 1982, διατρανώνουν την πεποίθησή τους στις ακόλουθες αλήθειες, τις όποιες και κοινοποιούν σ' όλο τον Έλληνικό Λαό, στην Ήγεσία της Έκκλησίας, στην υπεύθυνη Κυβέρνηση και στα πολιτικά κόμματα της Χώρας.

1) Στην τραγική εποχή μας, που συγκρούονται φοβερά ιδεολογικοί κόσμοι, που η νεολαία μας αποπροσανατολίζεται και φθείρεται, αιχμαλωτιζόμενη έντεχνα από ένδοξοις απολαύσεις, στην ποικιλώνυμη και φοβερή κρίση της, η Έλληνορθόδοξη Παιδεία είναι το θεμελιακό λιθάρι, το μοναδικό και αναγκαίο για τη διατήρηση της Έλληνορθόδοξης ταυτότητάς μας. «Θεμέλιον γάρ άλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός» (Α' Κορ. 3,11).

2) Η έλληνορθόδοξη παράδοση και ζωή, όπως διαφυλάχθηκε και εκφράζεται στις εμπειρίες των Αγίων Πατέρων της Έκκλησίας μας και στην αυθεντική κληρονομία του Λαού μας, είναι η πιο πολύτιμη πνευματική μας περιουσία και η αξία της δεν είναι μονάχα ιστορική ή μυσταγωγική ή μονοκεινική, αλλά μήνυμα ζωής, ελπίδας και ανακαινίσεως του φθειρόμενου από την αποστασία κόσμου.

3) Το διδακτικό μας έργο στο σχολείο είναι άρρηκτα δεμένο με σύνολο το έργο της Μιάς, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής Έκκλησίας. Χωρισμός της διακονίας του Θεολόγου από τη διακονία της Έκκλησίας ισοδυναμεί με άρνηση του απολυτρωτικού έργου του Χριστού.

Μετά από αυτά:

4) Εκφράζουμε έντονα την ανησυχία μας για την οργανωμένη εκστρατεία εκείνων των δυνάμεων, που πολεμούν την Έκκλησία και το μάθημα των Θεολογικών, με στόχο είτε την κατάργηση του μαθήματος, είτε την υποβάθμισή του από διδασκαλία ζωής Αγίου Πνεύματος σε ανθρώπινο λογοκρατικό κοινωνικό σύστημα.

5) Ζητούμε από τη Διοίκηση της Έκκλησίας να αξιοποιήσει πλήρως τους θεολόγους, που είναι οι άμεσοι συνεργάτες της στο κηρυκτικό και γενικά στο ποιμαντικό της έργο και να συνεχίσει να συμπαραστέκεται στην εκπαιδευτική της διακονία.

6) Υποβάλλεται θερμή έκκληση στον κ. Πρωθυπουργό, που διακήρυξε και πρόσφατα την σπουδαιότητα της Έλληνορθόδοξης Παράδοσης για το Έθνος μας, στους κ.κ. Υπουργούς και Υφυπουργούς: Προεδρίας, Παιδείας και Πολιτισμού και Έπιστημών, να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία του Έλληνικού Λαού και ιδιαίτερα της νεολαίας μας από τις φθοροποιές επιδράσεις που αποκόπτον τον λαό μας από την Ορθοδοξία και την Παράδοσή της. Θεωρούμε έτσι απόλυτα αναγκαίο να διατηρηθεί ή διωρη διδασκαλία του μαθήματος των Θεολογικών σε όλες τις τάξεις και σε όλους τους τύπους σχολείων Δημοτικής, Μέσης και Τεχνικής - Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ήμερήσια και έσπερινά), καθώς και στις Παιδαγωγικές Ακαδημίες.

7) Υπογραμμίζουμε άκρως την ανάγκη της παροχής των Κληρικών Εκπαιδευτικών στα σχολεία, όχι μόνο γιατί υπάρχουν τεράστια και δυσαναπλήρωτα κενά, αλλά και γιατί η παρουσία τους στα σχολεία είναι πολύτιμη και αναγκαία.

8) Να αρθούν οι άδικιες στην ύπλληλητη εξέλιξη των Θεολόγων - Καθηγητών.

9) Απευθυνόμαστε στους αγαπητούς συναδέλφους εκπαιδευτικούς λειτουργούς Δημοτικής, Μέσης και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και τους καλούμε να γίνουν και αυτοί, μαζί με όλο τον Ορθόδοξο πιστό Λαό, φύλακες και ύποστηρικτές της έλληνορθόδοξης αλήθειας στο χώρο της Παιδείας μας.

10) Συμμετέχουμε ψυχικά στους αγώνες όλων των λαών για έλευθερία, ειρήνη και δικαιοσύνη και ιδιαίτερα συμπάσχουμε με τους πολυπαθείς αδελφούς μας Βορειοηπειρώτες και Κυπρίους, συμμεριζόμενοι τον αγώνα τους για θρησκευτική έλευθερία και εθνική αποκατάσταση. Επίσης εκφράζουμε δόληρυχη συμπαράσταση στο δοκιμαζόμενο Οικουμενικό Πατριαρχείο και τους εκεί όμογενείς.

11) Δεν μπορεί να υπάρξει αληθινή και μόνιμη ειρήνη στον κόσμο χωρίς το Μεγάλο Ειρηνοποιό, που ήλθε στη γη για να φέρει την ειρήνη και εὐδοκία στους ανθρώπους, γιατί μακριά από τον Χριστό συναντάμε «την ειρήνη των αλληλοσυγκρουόμενων συμφερόντων» και την «ειρήνη του τρόμου». Εκείνος διεκήρυξε: «ειρήνην την εμὴν δίδωμι ὑμῖν οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσι, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν» (Ἰωάν. 14, 27)».

(Τέλος)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ*

Ἐξ ἄλλου οἱ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας μας δὲν πρέπει νὰ ἔχουν τὴν συναίσθησιν ὅτι ἀποτελοῦν, μόνοι ἐκεῖνοι, τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ ὑποκαθίστουν τρόπον τινα τὰ λοιπὰ μέλη ἢ νὰ ἐξωθοῦν αὐτὰ εἰς ἀναζήτησιν δραστηριοποιήσεως μακρὰν τοῦ Ὀρθοδόξου λατρευτικοῦ χώρου, καὶ ἐπομένως μακρὰν τῆς δραστηριότητος τῶν λοιπῶν μελῶν καὶ τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ποιμὴν πρέπει νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ διακρίνη τὴν ἐσωτερικὴν ἐνότητα εἰς τὴν ζωὴν καὶ δραστηριότητα τοῦ ποιμένου του, νὰ θεωρῇ αὐτὴν ὡς δραστηριότητα τῆς Ἐκκλησίας, ἀποδίδουσαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἐνὸς σώματος καὶ νὰ ἐνισχύη κάθε ἐνορίτην του εἰς τὴν συναίσθησιν ὅτι ἡ προσφορά του εἶναι ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι κάτι ἄλλο καὶ κάτι ἄλλο ἐκείνος, ἀλλὰ ὅτι μέσω αὐτοῦ ἐνεργεῖ ἡ Ἐκκλησία, ἐφ' ὅσον ἐκεῖνος σκέπτεται, ζῆ καὶ ἐνεργεῖ ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας!

—Τί κάνει σήμερον ἡ Ἐκκλησία; ἐρωτοῦν πολλοὶ ὀρθόδοξοι: χριστιανοί, ἀναφερόμενο: εἰς συγκεκριμένα προβλήματα τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας καὶ ἐννοοῦν μὲ αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν τί κάμνει ὁ κλῆρος τῆς Ἐκκλησίας.

—Ἡ Ἐκκλησία κάμνει πάρα πολλά! ἀπαντοῦν ἄλλοι καὶ ἐννοοῦν μ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ ἔργα τοῦ κλήρου ἢ καὶ ὠρισμένας κοινωνικὰς καὶ ἐθνικὰς δραστηριότητας τῶν κληρικῶν.

Ἐχει τόσον πολὺ διαφοροποιηθῆ τὸ ὀρθόδοξον φρόνημα περὶ Ἐκκλησίας, ὥστε εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ κατανοηθοῦν ἀπλᾶ ἐκκλησιολογικαὶ ἀλήθειαι ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους μὲ ἐντονα θρησκευτικὰ ἐνδιαφέροντα: ὅτι ἡ Ἐκκλησία δρᾷ πάντοτε μέσῳ τῶν μελῶν Τῆς, μέσῳ ὄλων τῶν μελῶν Τῆς καὶ δὲν ὑπάρχει τίποτε εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἐπὶ μέρους μελῶν, τὸ ὁποῖον νὰ χαρακτηρίζεται ὡς «καρπὸς τοῦ πνεύματος», καὶ τὸ ὁποῖον νὰ μὴ τὸ ἔχει κάμνη ἡ Ἐκκλησία. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον τὰ ἔργα τῆς Ἐκκλησίας δὲν πρέπει κανεὶς νὰ τὰ ἀναζητῆ ἐκεῖ, ἔπου συνήθως ἀναζητοῦνται, ἀκόμη καὶ ἀπὸ κληρικούς τῆς Ἐκκλησίας: τὰ πραγματικὰ ἔργα τῆς Ἐκκλησίας ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ ἀναζητήσῃ εἰς τὰ συναξάρια τῆς Ἐκκλησίας! Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θέτει τὸ ἐρώτημα: τί κάμνει ἡ Ἐκκλησία ἢ τί ἔχει κάμει ἡ Ἐκκλησία, θέτει τὸν ἑαυτὸν του ἐκτὸς Ἐκκλησίας ἢ ἀγνοεῖ ποῖον εἶναι τὸ πραγματικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας.

Κατ' οὐδένα λόγον ἐπιτρέπεται θεθαίως νὰ διαπράξουν τὸ σφάλμα αὐτὸ οἱ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν αἰσθάνωνται τὴν ἀνάγκην νὰ ἀπολογηθοῦν διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἐκκλησίας ἐναντι προσώπων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι διατεθειμένα νὰ ἀρνηθοῦν τὴν ιδιότητα τοῦ μέλους τῆς

Ἐκκλησίας, μάλιστα ὅταν δραστηριοποιοῦνται εἰς τὰ πλαίσια ἰδιωτικῶν πρωτοβουλιῶν. Πρέπει ἀντιθέτως νὰ ἐνισχυθῆ εἰς αὐτὰ ἢ ἀντίληψις ὅτι: καὶ τὰ ἰδικὰ των ἔργα εἶναι ἔργα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὀφείλουν νὰ φέρουν αὐτὰ εἰς συσχετισμὸν πρὸς τὸν λειτουργικὸν χῶρον τῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τὴν ζωὴν καὶ δραστηριότητα τῶν λοιπῶν μελῶν ὁλοκληροῦ τῆς Ἐκκλησίας.

Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ γνήσιον ὀρθόδοξον φρόνημα καὶ τοῦτο ἰσχύει ἰδιαιτέρως διὰ τὸν χῶρον τῆς ποιμαντικῆς. Πρέπει: νὰ δοθῆ προσοχὴ εἰς τὴν ἐπιλογὴν τοῦ διδασκτικοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως. Οἱ διδάσκοντες, ἐκτὸς τῶν τυπικῶν προσόντων καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς κατάρτισεως, πρέπει νὰ διαθέτουν ἀπαραιτήτως ἐκκλησιαστικὸν φρόνημα, τὸ ὁποῖον νὰ ἐπιτρέπη εἰς αὐτοὺς νὰ προσφέρουν τὴν διδασκαλίαν ὕλην ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὰ συγκεκριμένα προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἀναζητοῦν λύσεις ἐντὸς τοῦ χώρου τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας καὶ ἐκκλησιολογίας ἢ τουλάχιστον νὰ δημιουργοῦν τὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀναζήτησιν τοιούτων λύσεων, ἀντὶ νὰ προσφέρουν ἀπλῶς τὰ συμπεράσματα ἑτεροδόξων θεολόγων ἢ ἐκκοσμηκῶν ἐπιστημῶν, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπηρετήσουν τὴν ἐνότητα τοῦ ὅλου ποιμαντικοῦ ἔργου ἢ νὰ κινήθοῦν ἐντὸς τῆς ἀτμοσφαιρας τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησιολογίας.

Ἄλλὰ διὰ νὰ μὴ ἀδικήσωμεν τοὺς ἑτεροδόξους πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι κατὰ κανόνα σχεδὸν τὸ ἐκπαιδευτικὸν προσωπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς των ἐκπαιδεύσεως ἀποτελεῖται ἀπὸ ποιμένας ἢ καὶ ἀπὸ ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι διετέλεσαν ποιμένες (πάστορες). Τοῦτο παρ' ὅλον ὅτι οἱ ἑτεροδόξοι δὲν διαθέτουν τὸν πλοῦτον τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησιολογίας, ἢ ὁποῖα ἀποτελεῖ ἄριστον προϋπόθεσιν διὰ τὴν ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ συνόλου τῶν ποιμαντικῶν προβλημάτων τῆς σημερινῆς κοινωνίας καὶ προσφέρει ἰδανικὸν πλαίσιον διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν λειτουργίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Καὶ ἐνῶ αὐτὰ συμβαίουν εἰς τοὺς ἑτεροδόξους, εἰς τὸν ἰδικὸν μας Ἑλλαδικὸν χῶρον, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐκπαίδευσιν εὐρισκόμεθα πολὺ μακρὰν τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησιολογίας καὶ τῆς ὀρθοδόξου ποιμαντικῆς. Διαπιστοῦμεν μετὰ θλίψεως ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας δὲν ἔχει ἀπὸ τὸν νόμον οὔτε καὶ τὸ δικαίωμα νὰ τοποθετήσῃ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐκπαίδευσιν δεδοκιμασμένους συνεργάτας Τῆς ἀκόμη καὶ ἐκεῖνος οἱ ὁποῖοι ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν ἐπιτυχῆ ὑπηρεσίαν εἰς ὑπευθύνους ἐκκλησιαστικὰς θέσεις, ὅπως εἰς τὴν θέσιν τοῦ Γραμματέως μιᾶς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς.

Οἱ συνεργάται αὐτοὶ τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ μεταταγοῦν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐκπαί-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 423 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19 τεύχους.

δυσιν ἔστω καὶ ἔαν διαθέτουσιν ὅλα τὰ τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα, ἀκόμη καὶ ἔαν ἔχουσι γὰ παρουσίασιν ἀξιόλογον συγγραφικὴν δραστηριότητα, ὀργανωτικὴν καὶ διδασκτικὴν πείραν, καὶ ἔαν ἀκόμη ἔχουσι περισσότερα τοῦ ἐνὸς διδασκτορικὰ διπλώματα. Ὁ νόμος ἀπαγορεύει τὴν μετάταξιν των εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐκπαίδευσιν, διότι δὲν θεωροῦνται δημόσιοι ὑπάλληλοι, οὔτε οἱ ἐφημέριοι, οὔτε καὶ οἱ λοιποὶ ἀνώτεροι ἐκκλησιαστικοὶ συνεργάται!! Σχετικὴ εἰσήγησις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δὲν ἔτυχε ἀκόμη τῆς δευτέρας προσοχῆς. Εἶναι λοιπὸν καιρὸς ἢ Ἐκκλησία γὰρ προχωρήσῃ εἰς νέας πρωτοβουλίας εἰς τὸν τομέα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσως.

Ἄλλὰ μὲ μόνον τὰ πρόσωπα δὲν θὰ ἔχωμεν τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα· πρέπει γὰρ γίνῃ καὶ ἀναμόρφωσις τοῦ προγράμματός τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσως εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τῆς μὲ τρεῖς κυρίως βασικοὺς στόχους:

α) Τὴν καλλιέργειαν τῆς προσωπικῆς πνευματικῆς ζωῆς τῶν μελλόντων ποιμένων, δηλαδὴ τὴν καλλιέργειαν τοῦ ὀρθοδόξου ἡθους. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου θὰ ἀναπτυχθῇ ἢ ἱερατικὴ προσωπικότης τοῦ κληρικοῦ ὥστε τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ γὰρ φανῇ ἀξιόπιστον καὶ γὰρ καταστησῇ περισσότερον δρατικὸν κατὰ τὰς ἐναλλασσομένας ποιμαντικὰς καταστάσεις.

Κατάλληλα μαθήματα διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν εἶναι ἑκαίνα τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὴν ἀσκητικὴν καὶ νηπτικὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας μας καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν παρουσίαν μορφῶν, αἱ ὁποῖαι ἐνσαρκώνουσι τὸ ἰδανικὸν τοῦ χριστιανοῦ καὶ προσφέρουσι ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐκ μέρους τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων καὶ ἰδιαίτερος τῶν νέων ἀναζήτησιν προτύπων, ὅχι πλέον μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὰς ἀμφιόδους ἡθικῆς ποιότητος μορφὰς τῶν συγχρόνων «μεσοσῶν» καὶ «σωτήρων», ἀλλὰ εἰς τὴν γνησίαν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας μας.

β) Θεολογικὴ μόρφωσις. Ἡ πίστις τῆς Ἐκκλησίας μας πρέπει γὰρ μεταφερθῇ εἰς τὸν ὄριζοντα προσεγγίσεως τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου, ὥστε αἱ ἐμπειρίαι καὶ τὰ προδλήματά του γὰρ φωτίζονται μὲ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου. Πρέπει γὰρ καταστῆ συνείδησις εἰς τοὺς ποιμένους τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ ὅτι τὰ δόγματα τῆς Ἐκκλησίας, ἢ θεολογία τῆς, ἔχει ἀφετηρίαν τὴν διασφάλισιν τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ θεμελιώνει: ὅχι μόνον τὴν ποιμαντικὴν τῆς πράξιν, ἀλλὰ καὶ τὴν καθημερινὴν ζωὴν τῶν πιστῶν ὅτι τὸ κήρυγμα καὶ ὁλόκληρον τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας δὲν κινεῖται εἰς ἐπίπεδον κοινωνιολογικόν, ἀλλὰ ἔχει θεολογικὰς καὶ ἐκκλησιολογικὰς - ἐσχατολογικὰς διαστάσεις.

Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ὁ κληρικὸς θὰ δύναται γὰρ ἐξετάξῃ μὲ τὸ ἀπαραίτητον θεολογικὸν καὶ ἐκκλησιολογικὸν πρίσμα τὴν ποιμαντικὴν του πράξιν γὰρ ἀξιολογῇ καὶ γὰρ ἱεραρχῇ ὀρθότερον τοὺς διαφόρους τομείς τοῦ ἔργου του,

ὅχι πλέον μὲ θάσιν ξένα κριτήρια (κοινωνιολογικὰ κ.ἄ.), ἀλλὰ μὲ ἀφετηρίαν τὰ κριτήρια καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας. Θὰ κατανοήσῃ εἰς ποίους τομείς εὐρίσκεται τὸ κύριον ἔργον του καὶ θὰ δυναθῇ γὰρ προσφέρει εἰς τὸν σύγχρονον ἀνθρώπον λύσεις εἰς τὰς πνευματικὰς του ἀναζητήσεις πρὸς ἀνεύρεσιν ἰδεολογικοῦ καταφυγίου· θὰ τὸν βοηθήσῃ γὰρ πύση γὰρ ἀναζητῆ ὑποκατάστατα τῆς θρησκείας εἰς ἀνθρώπους ἢ κινήματα τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται μὲ θρησκευτικὸν ἔνδυμα καὶ ἀποδύονται εἰς μὴ θρησκευτικοὺς σκοποὺς (περὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ἰδὲ Ἄ. Ἀλεξίου, Πυχογονικὰ νέες αἱρέσεις στὴν Ἑλλάδα, Ἀθήναι: 1980). Ἰδιαίτερος ἢ ἀνάγκη τῆς ὀρθοδόξου ἀνθρωπολογίας πρέπει γὰρ παρουσιάξῃ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀνθρώπου ἐντὸς τῆς πίστεως τῆς Ἐκκλησίας μας, ὥστε δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου γὰρ δοθῇ ἀποστομωτικὴ ἀπάντησις εἰς τὰ σύγχρονα ἀντιχριστιανικὰ καὶ μαρξιστικὰ ρεύματα.

Βεβαίως εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσως ἔχει θέσιν καὶ κάθε ἐπιστήμη, ἢ ὁποῖα ὀδηγεῖ εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου καὶ τῆς κοινωνίας μας (κοινωνιολογία, ψυχολογία κ.ο.κ.). Τὸ κύριον ὅμως θάρος ὀφείλει γὰρ τεθῆ εἰς τὰ θεολογικὰ μαθήματα: Βιβλικὴ Θεολογία καὶ ὀρθόδοξος δογματικὴ μὲ κέντρον τὴν θεολογίαν, κοσμολογίαν, ἀνθρωπολογίαν, χριστολογία, ἐκκλησιολογίαν, σωτηριολογίαν καὶ ἐσχατολογία καὶ ἀντιπαράβολὴν πρὸς τὰς συγχρόνους κοσμοθεωρίας (μαρξισμὸν κ.ἄ.) καὶ τὰ σύγχρονα αἰρετικὰ - μεσοιανικὰ ρεύματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς συγχρόνου καταναλωτικῆς κοινωνίας καὶ ἀναπτύσσονται μὲ καταστροφικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὴν χώραν μας.

γ) Ποιμαντικὴ μόρφωσις. Μὲ εἰδικὰ μαθήματα πρέπει γὰρ ἀναπτύσσεται ἢ ποιμαντικὴ ἱκανότης τῶν κληρικῶν μὲ σκοπὸν τὴν φροντίδα τοῦ ἐπὶ μέρους πιστοῦ, τὴν συγχρότητα καὶ λειτουργίαν ποικίλων ὁμάδων, ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ καλλιερῶνται καὶ θὰ ἀξιοποιῶνται τὰ ἐπὶ μέρους χαρίσματα τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, τὴν δραστηριοποίησιν ὁλοκληροῦ τῆς ἐνορίας, τῆς περιοχῆς, τῆς Μητροπόλεως... Πρέπει γὰρ ἀναπτυχθῶσι αἱ ἱκανότητες τοῦ κληρικοῦ διὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς ἡγεσίας εἰς τὸ ποιμαντικὸν ἔργον, διὰ τὴν ὀρθὴν ἱεράρχησιν, τῶν κατάλληλων προγραμματισμῶν τῶν ἐπὶ μέρους δραστηριοτήτων, τὴν στρατολόγησιν, ἐκπαίδευσιν καὶ ἀξιοποίησιν χαρακτηριστικῶν δυνάμεων ἐντὸς τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς τὸ ἔργον του αὐτὸ ὁ κληρικὸς πρέπει πάντοτε γὰρ ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ ἐκκλησιολογικὰ κριτήρια, ὥστε γὰρ μὴ ἐγκαταλείψῃ ποτὲ τὸ ἐπίπεδον τῆς Ἐκκλησίας. Τοῦτο πρέπει γὰρ ὑπογραμμισθῆ κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐκπαίδευσως τῶν στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας, διότι ὑπάρχει κίνδυνος ἀπλῆς ἀντιγραφῆς συλλογικῶν προσπαθειῶν χαρακτηριστικῶν κύκλων ἐντὸς τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι κινουῦνται εἰς τὰ πλαίσια ἐνὸς νομικῶς κατοχυρωμένου καταστατικοῦ μὲ οὐσιαστικὸν κέντρον μίαν «αἰθουσαν», ἢ ὁποῖα βεβαίως δὲν εἶναι δυνατὸν γὰρ ἀποτελέσῃ τὸ κέντρον τῆς ζωῆς καὶ τῆς δραστηριότητος ὁλοκληροῦ τοῦ ποιμνίου μιᾶς ἐνορίας ἢ καὶ γὰρ καλύψῃ ὅλας τὰς ἀνάγκας τῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Η ΑΝΑΚΟΜΙΔΗ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ ΤΟΥ ΜΑΝΟΥΗΛ ΓΕΔΕΩΝ (1851 - 1943)

Μ. ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΥ ΤΗΣ Μ. ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

(Λέρος, 30 Μαΐου 1982)

Με βυζαντινή λαμπρότητα και πατριωτική έξαρση έγινε στις 30 Μαΐου 1982 η ανακομιδή των οστών του Μ. Χαρτοφύλακος και Χρονογράφου της Μ. του Χριστού Έκκλησίας και Υπομνηματογράφου της Μητρὸς τῶν Έκκλησιῶν Σιωνίτιδος Έκκλησίας Μανουήλ Γεδεών¹ στὸ νησί τῶν προγόνων του², τὴ Λέρο

τῆς Δωδεκανήσου, πού τόσους σπουδαίους ἐκκλησιαστικούς ἀνδρες ἔχει ἀναδείξει³ καὶ τόσο ζωντανή ἐλληνορθόδοξη παράδοση διαθέτει⁴.

Τὰ ὀστά τοῦ Γεδεών εἶχαν μεταφερθῆ στὸ νησί ἀπὸ τὴν Ἀθήνα τὴν Παρασκευή 28 Μαΐου μὲ τὸ ἀτμόπλοιο «Κάμειρος» ἀπὸ τὴν κόρη του κ. Σοφία Γεδεών. Τὴν Κυριακὴ 30 Μαΐου τὸ πρωί, μετὰ τὴ θεία λειτουργία στὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ στὸν Πλάτανο Λέρου, κατὰ τὴν ὁποία χοροστάτησε ὁ Πανιερ. Ἀρχιεπ. Ἱεραπόλεως κ. Εἰρηναῖος, Ἐξάρχος τοῦ Παναγίου Τάφου στὴν Ἀθήνα, ἐγινε ἐκκλησιαστικὸ μνημόσυνο. Σ' αὐτὸ προέστησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λέρου καὶ Καλύμνου κ. Ἰσίδωρος, ὁ Παν. Ἀρχιεπίσκοπος Ἱεραπόλεως καὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Πορφυροπόλεως κ. Ἰωάννης, Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου στὴν Κωνσταντινούπολη. Πῆραν μέρος ἀκόμη ὁ Παν. Προηγούμενος καὶ ἐκπρόσωπος τῆς Ἱ. Μονῆς Θεολόγου Πάτμου Ἀρχιμ. π. Παῦλος Νικηταρᾶς, ὁ Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Λέρου Αἰδ. Οἰκονόμος π. Μελέτιος Χατζηδάκης κὶ ὀλόκληρος ὁ ἱερός κλήρος τοῦ νησιῦ.

1. Βλ. «Βιογραφικὰ σημεῖωματα», Εἰκονογραφημένον Ἡμερολόγιον Κωνσταντινουπόλεως Ἱω. Ἰωαννίδου, 1896. Φάρος τῆς Ἀνατολῆς Ἱ. Γ. Σακελλαρίδου καὶ Σίας, Ἐγκυκλοπαιδικὸν Ἡμερολόγιον Κωνσταντινουπόλεως, 1902. Σταύρου Ζερβοπούλου: Ἐγκυκλοπαιδικὸν Ἡμερολόγιον Κωνσταντινουπόλεως, ἔτος γ', 1936. Ν. Βασιλειάδης, Ἐθνικὰ, 20 (1943), σσ. 183-189. Γιῶργος Βαλέτας, Νέα Ἔστια, 34 (1943), σσ. 1418-1421. Κ. Θ. Δημαρᾶ: «Ὁ ἀκαταπόνητος πρωτόσχολος», Ἐλεύθερον Βῆμα, 29 Ὀκτ. 1943. «Τὸ ἀνέκδοτον ἔργον τοῦ Μανουήλ Γεδεών», Ἀρχεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Ἐπιστημονικοῦ, 23 (1958), σσ. 285-290. Χ. Γ. Πατρινέλης: «Γεδεών Μανουήλ», Ἐπιστημονικὴ καὶ Ἱστορικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία, 4 (1964), σσ. 241-243. Ἱ. Μ. Χατζηφώτης: «Γεδεών Μανουήλ», Μεγάλῃ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας, 5 (1969), σσ. 153-155. Τοῦ Ἰδίου: «Λόγιοι τῆς Δωδεκανήσου», Δωδεκανησιακὰ Χρονικά, 5 (1976), Ἀθήνα 1978, σσ. 234-243. Ἀλεξάνδρου Σ. Καρανικόλα: «Μανουήλ Γεδεών ὁ Ἄρχων», Καλυμνιακὰ Χρονικά, 2 (1981), σσ. 42-43. Βλ. ἐπίσης Μ. Ἱ. Γεδεών: Ἀναγραφή συγγραμμάτων καὶ ἐκδόσεων εἰκοσιπενταετίας 1871-1896, ἐν Κωνσταντινουπόλει 1896. Ἀποσημειώματα χρονο-

γράφου, ἐν Ἀθήναις 1932. Μνεία τῶν πρὸ ἐμοῦ, ἐν Ἀθήναις 1934. Μανουήλ Γεδεών ὁ ἄρχων τιμᾶται στὴ γῆ τῶν πατέρων του, ἀνατύπωση ἀπὸ τὰ «Λεριστὰ Νέα», ἀρ. φ. 58, Ἀπρίλιος 1982, ὅπου σσ. 6-13: «Ὁ Μέγας Χαρτοφύλαξ καὶ Ὑπομνηματογράφος Μανουήλ Ἰωάννου Γεδεών (1851-1943)» (Ἱ. Μ. Χατζηφώτης).

2. Γιὰ τὸν Λέριο πατέρα τοῦ ἀρχιτέκτονα Ἰωάννη Μανουήλ Γεδεών (1812-1878) βλ. Μανουήλ Ἱ. Γεδεών: «Καλοφάδων Ἀνάστασις», Ἐγκυκλοπαιδικὸν Ἡμερολόγιον Σταύρου Ζερβοπούλου, ἔτος β', ἐν Κωνσταντινουπόλει 1935, σσ. 72-78. Ἐφημ. «Βυζαντινὰ» Κωνσταντινουπόλεως, ἔτος γ', ἀρ. φ. 2229 καὶ «Ἐθρᾶκη» Κωνσταντινουπόλεως, ἔτος ε', ἀρ. φ. 1365. Ἐγγράφα καὶ ἐπιστολὴς Δημαρχίας Λέρου ἀπὸ 30 Μαΐου 1845 καὶ Δημαρχίας Καλύμνου ἀπὸ 24 Μαΐου 1867 (Ἀρχεῖο Οἰκογενείας Γεδεών).

3. Βλ. Μανουήλ Γεδεών: «Πέντε συγγενεῖς ἐκ Λέρου ἀρχιερεῖς Ἡρακλείας (1714-1830)», Ἐθνικὰ, 5 (1934), σσ. 3-40. Ἀποσημειώματα Γερασίμου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια ΚΠόλεως, 29 (1909), σσ. 395-396. «Οἱ ἐπίσκοποι Μετρῶν καὶ Ἀθύρων», ὅπ. παρ., 30 (1910), σσ. 20-22 καὶ 30-32.

4. Βλ. Θ. Δ. Μοσχονᾶ: Λέρος καὶ Λέριοι, Ἀλεξάνδρεια 1950. Γιάννη Π. Γεωργίου: Ἱστορία καὶ Λαογραφία τῆς Λέρου, Ἀθήνα 1982.

Ἡ ποιμαντικὴ ἐργασία τῆς ἐνορίας ἢ ἀκόμη καὶ μιᾶς ἐπισκοπῆς δὲν ἀποκτᾶ τὰ ὀρθόδοξα ἐκκλησιολογικὰ χαρακτηριστικὰ ἀπλῶς καὶ μόνον ἐπειδὴ κατευθύνεται ἀπὸ τὸν ἐφημέριον ἢ τὸν ἐπίσκοπον. Καὶ μόνον τὸ γεγονός αὐτὸ, ἐὰν δηλαδὴ ὁ ἐφημέριος ἢ ὁ ἐπίσκοπος χρησιμοποίησιν τρόπους ποιμαντικῆς ἐργασίας μιμούμενος «ὀργανωσιακὸν» φρόνημα, δὲν βοηθεῖ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ποιμαντικῆς τοῦ ἐργασίας. Ἀπλῶς μεταβάλλει τὴν ἐνορίαν ἢ καὶ τὴν ἐπισκοπὴν εἰς «ὀργανώσιν», «σωματεῖον» ὅμως ἢ Ἐκκλησία εἶναι: Σῶμα καὶ ὄχι: σωματεῖον.

(Συνεχίζεται)

π. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΣ Δρ. Θεολ.
Δρ. Φιλοσ., Διευθυντὴς ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ
τῆς Σ. Ε. Ὑποθέσεων Ἐξωτερικοῦ

Παρέστησαν οἱ ἑπαρχοὶ Κῶ καὶ Καλύμνου, οἱ βουλευτὲς Δωδεκανήσου κ. Κλεάνθης Ζερβός καὶ Ἀριστοτέλης Παυλίδης, ὁ Δήμαρχος Λέρου κ. Γεώργιος Ζώρζου, ἄλλοι ἐκπρόσωποι τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, οἱ μαθητὲς τῶν σχολείων Λέρου καὶ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ἡ κ. Σοφία Γεδεών, ὁ ἐπ. Πρόεδρος τοῦ ΚΕΜΕ κ. Ἀλέξανδρος Καρανικόλας, ὁ Ὁμ. Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ἐμμανουὴλ Κριαρᾶς, πρόεδροι καὶ ἐκπρόσωποι τῶν Δωδεκανησιακῶν Σωματείων, ὁ Πρόεδρος τῆς Στέγης Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν Διδεκανήσου κ. Μιλτιάδης Λογοθέτης, ὁ Γεν. Γραμματέας τῆς Ἐταιρίας Μελετῶν τοῦ Αἰγαίου κ. Ὁρφέας Μυτιληναῖος κ.λπ.

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ μνημοσύνου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Τὸ μνημόσυνόν σου ἔσται ἐν εὐλογίαις καὶ τὰ ὀσῆτά σου ἀναβαλοῦσιν ἐκ τῆς τέφρας αὐτῶν.

Τοὺς λόγους τούτους τῆς Σοφίας Σειράχ ἐπαναλαμβάνομεν κατὰ τὴν ἱστορικὴν ταύτην ὥραν, καθ' ἣν ἐν βαθεῖα κατανύξει καὶ πνευματικῇ ἀνατάσει ὑποδεχόμεθα τὰ τίμια λείψανα τοῦ Μ. Ἀρχοντος Χαρτοφύλακος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Μανουὴλ Γεδεών, ἵνα ἀποθέσωμεν ταῦτα εἰς τὴν Γῆν τῶν προγόνων, τὴν πατρῶαν Γῆν, τὴν ὁποίαν ἠγάπησε καὶ ἐτίμησε ἥπερ τις καὶ ἄλλος διὰ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ μακρᾶς φιλοπόνου, πολυμόχθου ἐν σοφίᾳ καὶ γνώσει βιωτῆς του, ὁ ἐπαξίως σήμερον τιμώμενος Μεγάλος ἀνὴρ.

Τὸ ὄνομα Μανουὴλ Γεδεών προφερόμενον περικλείει ὀλόκληρον τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ Μεγάλου αὐτοῦ ἀνδρός. Ἐὰν θέλει κανεὶς νὰ ὀνομάσῃ ἕνα Μεγάλον ἱστοριοδίφην λόγιον τῶν νεωτέρων χρόνων τοῦ Ἑλληνισμοῦ μετὰ τὸν Σπυρίδ. Λάμπρον, πρέπει ἀμέσως νὰ ἀναφερθῇ εἰς τὸν Μανουὴλ Γεδεών, εἰς τὸν πλέον ἀντιπροσωπευτικὸν τύπον πολυμαθοῦς καὶ Ἑλληνομαθοῦς ἐξέχοντος Ἐκκλησιαστικοῦ ἀνδρός τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ τύπος τοῦ λογίου τῆς Πόλεως, τῆς Βασιλίδος τῶν Πόλεων, τῶν χρόνων τῆς νεωτέρας ἀκμῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸ τοῦ τέλους τοῦ πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου.

Γεννημένος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, Κορητικῆς καταγωγῆς, ἐσπούδασεν εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν — 1869 τὸ καύχημα τοῦτο τοῦ Γένους τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων. Ἐνωρὶς ἐπεδόθη εἰς τὴν δημοσιογραφίαν ἐκδώσας ὁ ἴδιος καὶ ἰδίας Ἐφημερίδας (Πρωία, Ἀνατολή).

Ῥέπων πρὸς τὴν μελέτην τῆς ἱστορίας ἀνεδείχθη εἰς ἱστοριοδίφην ὀνομαστόν. Ἐχὼν ἔμφυτον τὴν δύναμιν τῆς ἱστορικῆς κρίσεως ἀφῆκεν ἔργα ἀξιόλογα καὶ χρήσιμα εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἱστοριογραφίαν. Ὅθεν δοθῶς ὀνομάσθη Μέγας Χαρτοφύλαξ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας — 1897.

Τὸ ἐκκλησιαστικὸ μνημόσυνο τοῦ Μαν. Γεδεών στὸν Ἱ. Ν. Ἐὐαγγελισμοῦ Λέρου.

Ἡ προσφορὰ του εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὑπῆρξε βαροσήμεντος καὶ διευκόλυνε τὸ ἔργον τῶν νεωτέρων ἱστορικῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν οἷς τοῦ Χρυσόστομου Παπαδοπούλου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, Καθηγητοῦ καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ, τοῦ Μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων Γενναδίου καὶ τοῦ Καθηγητοῦ Σταυρίδη.

Ἐπῆρξε σπουδαιότατον μέλος τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ περιορῶμενου περιοδικοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου («Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια»), ἡ ὁποία ἀποτελεῖ πολὺτιμον θησαυροφυλάκιον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Θεολογίας, ὡς συντάκτης-ἀρχισυντάκτης καὶ Διευθυντής.

Τὸ πλῆθος τῶν συγγραφῶν τοῦ Γεδεών εἶναι μέγα. Εἰς αὐτὰς περιέχονται ἔγγραφα καὶ ἀρχεακόν ὑλικόν, ἰδίως τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν χρόνων. Ὁ σοφὸς οὗτος ἀνὴρ ἀπεξέτεινε τὴν ἐρευνά του εἰς τὴν νῆσον τὴν καλουμένην Πάτμον καὶ εἰς τὸ Ἁγιώνυμον Ὄρος. Ὁ Μέγας Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ' τὸν ὀνόμασε Χρονογράφον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τὸ δὲ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων τοῦ ἀπένευμε τὸ ὄφφικιον τοῦ Ὑπομνηματογράφου.

Ὁ Γεδεών ἦτο δρῶν πρόσωπον εἰς τὰ μεγάλα Ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα τῶν μειονοτήτων, ἐννοεῖται τῶν θρησκευτικῶν, εἰς τὸ Βουλγαρικὸν ζήτημα

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Εὐχαὶ τοῦ Χριστεπωνύμου πληρώματος
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐκκλησίας.

Μετὰ βαθυτάτης συγκινήσεως τὸ Χριστεπωνύμου πληρώμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπληροφόρηθη, ὅτι ἡ Α.Θ. Παναγιότης, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κύριος Κύριος Δημήτριος, ἀσθενήσας μετέβη εἰς Γενεύην πρὸς νοσηλείαν καὶ ἀνάρρωσιν.

Ἡ περὶ τῆς ὁ λόγος συγκίνησης ἔχει τὴν αἰτίαν τῆς ἀπ' ἐνὸς εἰς τὰ μακροαίωνα βιώματα τοῦ ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅστις πάντοτε αἰσθάνεται ἑαυτὸν ἀρρηκτικῶς συνδεδεμένον πνευματικῶς μετὰ τοῦ πρώτου τῆ τάξει πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Ὀρθοδοξίας, καὶ ἀπ' ἑτέρου εἰς τὸ ὅτι, ὡς ἐσημειώθη τὸν Αὔγουστον ἐν τῇ στήλῃ ταύτῃ, ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης προβάλλει ἐπαξίως τὴν Ὀρθόξίαν εἰς τὴν Χριστιανικὴν Οἰκουμένην μετὰ προσοχῆς, ἐπιμελείας, θάρρους, συνέσεως, ἀγάπης, ταπεινοφροσύνης καὶ εὐγενείας.

Πάντα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εὐχονται, ὅπως ὁ Κύριος ἀποκαταστήσῃ τάχιστα καὶ πλήρως τὴν πολύτιμον ὑγίειαν τοῦ Παναγιωτάτου καὶ δωρῆται εἰς Αὐτὸν πολλὰ τὰ ἔτη.

1860-1872 ὅτε ἐγένετο τὸ σχίσμα, τὰ ζητήματα τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ τὰς βλέψεις τῆς Ρωσίας.

Ἦτο ἱστοριοδίφης τῆς τελευταίας μεγάλης ἀναλαμπῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Πόλεως. Ἀπὸ τοῦ 1921 ἐγκατεστάθη εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐνθα ἴδουσε τὸν Σύλλογον Μεσαιωνικῶν Γραμμάτων καὶ ἴδιον περιοδικόν. Ἔνεκα τῶν ἀκαταπονήτων ἱστορικῶν μελετῶν του κατέστη μέλος τῆς Ρουμανικῆς Ἀκαδημίας καὶ πρόεδρος μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Ὁρθῶς χαρακτηρίζεται τὸ ἔργον του ἔνεκα τῶν στοιχείων ἅτινα ἀπεκάλυψεν ἀπὸ τὰ ἀρχεῖα, ὡς ἐντόνως πρωτότυπον μὲ ἰδιάζον προσωπικὸν ἔφος. Ἀναγνωρίζεται ὀρθῶς ὡς θεμελιωτῆς τῶν Βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν ἱστοριοδιφικῶν ἐρευνῶν.

Ἡ δξύτης τῆς διανοίας του ἐπέτρεπεν σπουδαίας παρατηρήσεις εἰς τὸ ἱστορικὸν ὕλικόν. Οἱ Πατριαρχικοὶ πίνακες εἶναι ἔργον πολύτιμον διὰ τὴν Πατριαρχικὴν ἱστορίαν. Εἶναι μέγιστος ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Γεδεῶν εἰς πολλὰ περιοδικὰ καὶ ἐπὶ μέρους συγγράμματα.

Ἡ συλλογὴ καὶ ἀναγραφὴ των ἀπὸ τοῦ ἔτους 1896 ἀποτελεῖ ἔργον πολύτιμον διὰ τὴν βιβλιογραφίαν τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅπως πολύτιμον εἶναι τὸ ἔργον Κανονικὰ διατάξεις διὰ τὸ Κανονικὸν Δίκαιον. Ἀξιόλογον θεωρεῖται ὅτι συνετάγη

Ἐκκλησία καὶ Θεολογία.

Εἶναι εὐχάριστον, ὅτι συνεχίζονται αἱ ἐπαινετικαὶ κρίσεις διὰ τὸ Ἐ' Παρελλήμιον Θεολογικὸν Συνέδριον, τοῦ ὁποῖον αἱ ἐργασίαι ἐστέφθησαν κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν ὑπὸ μεγάλης ἐπιτυχίας.

Εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο ἐδέσποσεν ἡ πεποιθήσις, ὅτι ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Θεολογία, ἀλληλεξαρτούμεναι καὶ ἀλληλοενισχυόμεναι, συνδέονται ἀρρηκτικῶς καὶ ὀργανικῶς μετ' ἀλλήλων. Ὡς ἐπιγραμματικῶς ἐτονίσθη ὑπὸ τοῦ σεβαστοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ καὶ Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἰωάννου Καρμίση, κατὰ τὴν πρὸς τοὺς συνέδρους βαθυστόχαστον προσφώνησίν του, ἥτις δημοσιεύεται ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ τῆς (Ἐκκλησίας), «ἡ Ὀρθόδοξος Θεολογία ἡμῶν φέρει χαρακτῆρα προεχόντως ἐκκλησιαστικόν, θεωρουμένη ὡς τις λειτουργία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ ἐπομένως κατὰ βάσιν εἶναι διακονία ἐκκλησιαστικὴ..., ἐπιτελοῦσα τὸ ἱερὸν ἔργον τῆς πρὸς δόξαν Θεοῦ ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ἐκ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ διὰ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὑπὸ τὴν χαρισματικὴν ἐπενέργειαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Ὅθεν «δὲν ὑπάρχει Ὀρθόδοξος Θεολογία ἐξωεκκλησιαστικὴ ἢ ἰδιωτικὴ ἢ ὑποκειμενικὴ ἢ ἀκαδη-

εἶδος λεξικοῦ διὰ τὰ εὐρίσκον οἱ συγγραφεῖς εὐκόλως ὅσα ἔγραψε ὁ Γεδεῶν, διότι εἶναι τόσα πολλά, ὅστε εἶναι δύσκολος ἢ ἀνεύρεσις πολυτίμων εἰδήσεων.

Ἀρχόμενος εἶπον ὅτι τὸ ὄνομα Γεδεῶν περικλείει τὴν μεγάλην αὐτὴν προσωπικότητα τὴν ὁποίαν λίαν ἐπαξίως συνοπτικῶς περιγράφει ὁ σοφὸς Διδάσκαλος Ἀλέξανδρος Καρανικόλας εἰς σύντομον ἐξιστόρησιν τοῦ ἔργου τοῦ πολυμαθοῦς ἀνδρός.

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Λέρον σεμνόνεται καὶ ἀγάλλεται σήμερον μνημονεύουσα ἐν εὐλογίαις τὴν μετακομιδὴν τῶν τιμίων ὀστών του εἰς τὴν πόλιν τῶν πατέρων του.

Ὁ Σεβ. Ἁγιος Λέρον καὶ ἡμεῖς μετὰ τῶν ἁγίων ἀδελφῶν μετέχοντες τῆς πνευματικῆς ταύτης καὶ ἱερᾶς ὥρας ἐνοῦμεν τὰς δεήσεις μας πρὸς τὸν Ὑψιστον, ἵνα ἡ ἀγαθὴ ψυχὴ τοῦ τιμωμένου ἐν ἀγαθοῖς ἀδυσθῆσεται καὶ ἐπαναλαμβάνομεν μετὰ τοῦ σοφοῦ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης:

«Τὸ μνημόσυνόν σου Μανουὴλ Γεδεῶν ἔσται ἐν εὐλογίαις καὶ τὰ ὀστὰ σου ἀναθαλοῦσιν ἐκ τῆς τέφρας αὐτῶν».

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗΣ

μαϊκή ἢ ὀρθολογιστική ἢ (θεολογία τῶν καθηγητῶν) κατὰ τὰ προτεσταντικά πρότυπα.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἕκαστος τῶν ὀρθοδόξων θεολόγων (σύννοιδεν ἑαυτὸν ὡς «κλήμα»), τὸ ὁποῖον μένον ἐν τῇ «ἀμπέλῳ» — Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, «φέρει καρπὸν πολύν», ἀλλ' «ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ» (Ἰω. 15,1 ἐξ.). Ἐν τῇ «ἀμπέλῳ» — Ἐκκλησίᾳ, λοιπόν, ἐργαζόμενος καὶ καρποφορῶν ὁ θεολόγος δύναται νὰ ἀναδειχθῇ οἰονεὶ εἰς «λειτουργικὸν πνεῦμα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενον» (Ἐβρ. 1,14) ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας τὴν σωτηριώδη διδασκαλίαν καὶ ἀλήθειαν εὐαγγελίζεται εἰς τοὺς ἀθρώπους).

Αἱ εὐστοχώταται διατυπώσεις τοῦ κ. Ἰω. Καρμίρη, ὅστις ὑπῆρξε σεβαστὸς Διδάσκαλος τῶν πλείστον ἐκ τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων θεολόγων, ὅπως ἐπικαίρως θὰ ἠδύνατο νὰ ἐνισχύσων, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὴν ἐκφρασίαν τῆς αὐτοσυνειδησίας τῶν δύο Θεολογικῶν μας Σχολῶν, αἵτινες κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀντιμετωπίζουν τὸ ζήτημα τῆς ἀναδιοργανώσεως των εἰς δύο Τμήματα («Ποιμαντικόν» καὶ «Θεολογικόν»).

Πανορθόδοξος εὐχαριστιακὴ σύναξις.

Ὁ Πρόεδρος τῆς ἐν Γενεύῃ (Σαμπεζὺ) Β' Προσνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γέρον Χαλκηδόνης κ. Μελίτων, ὁμιλήσας κατὰ τὴν θείαν Συλλειτουργίαν τῶν Ἀρχηγῶν τῶν Ἀντιπροσωπειῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως, εἶπε, πρὸς τοὺς ἄλλους, τὰ ἑξῆς: «Κατακλείομεν τὴν Πανορθόδοξον Διάσκεψιν μὲ πανορθόδοξον εὐχαριστιακὴν σύναξιν... Ἡ κοινότης μας εἰς τὴν Εὐχαριστίαν εἶναι τὸ θεμέλιον καὶ τὸ κορυφωμα, εἶναι τὸ ἅπαν τῆς Ὁρθοδοξίας μας. Μὲ αὐτὴν ἐκφράζεται ἡ ὀρθὴ χριστιανικὴ πίστις καὶ ἡ κανονικὴ τάξις τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὐτὴ συμπληρῶναι καὶ ὀλοκληρῶναι καὶ ὑπερβαίνει κάθε πανορθόδοξον συνάντησιν καὶ σύσκεψιν καὶ διάσκεψιν. Αὐτὴ εἶναι ὁ στέφανος τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Καὶ ὅταν αὐταὶ αἱ Σύνοδοι δὲν συγκροτοῦνται, καὶ ὅταν Πανορθόδοξοι Διασκέψεις δὲν πραγματοποιοῦνται, ἡ Ὁρθοδοξία συνεχίζει τὴν λειτουργίαν τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐκκλησίας, τῆς μιᾶς, ἁγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Συμβόλου τῆς πίστεώς μας. Συνεχίζει τὸ κήρυγμα τῶν δύο πηγῶν τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως, τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, καὶ εὐαγγελίζεται εἰς τὸν κόσμον τὸν Ἀυτοῦ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, μὲ αὐτὴν τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν».

Αἱ ἀλήθειαι αὗται ἐπιβάλλουν τὴν συνεργασίαν πασῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς συστηματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ προώθησιν τοῦ ἔργου τῆς λειτουργικῆς μορφώσεως καὶ ἀγωγῆς, ἥτις ἀποβλέπει εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ Χριστευανύμου πληρώματος τόσον διὰ τὴν Λειτουργίαν, ὅσον καὶ ἐκ τῆς Λειτουργίας.

Ἡ «εὐαισθησία» τῶν μοναχῶν.

Ἐν συνεχείᾳ δεόν νὰ ἐπισημάνωμεν τὸ γεγονός, ὅτι κατὰ τὴν Β' Προσνοδικὴν Πανορθόδοξον Διάσκεψιν, ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος αὐτῆς ἀναφερόμενος εἰς τὰς ὑπὸ τῶν μοναχῶν τοῦ Ἁθῶ ἐκφρασθεῖσας ἀπόψεις ἐπὶ τῶν ζητημάτων, αὐτὰ ἐξητάσθησαν ἐν τῇ Διασκέψει, ἐτόνισεν: «Εἶναι πολὺ φυσικὸν ἢ τάξις τῶν ὀρθοδόξων μοναχῶν νὰ ἔχῃ ἰδιαίτερον εὐαισθησίαν διὰ τὰ θέματα, τὰ ὁποῖα ἐξετάζομεν ἐνταῦθα. Θεωρῶ φυσικὸν νὰ ἐκφράσων οὗτοι πρὸς ἡμᾶς εὐλαβῶς τὴν ἄποψιν, τὸ φρόνημα καὶ τὴν γνώμην των. Εἶναι πρὸς τιμὴν των, ὅτι δὲν ἔδειξαν ἀδιαφορίαν. Ὁφείλομεν νὰ τοὺς προσέξωμεν. Ἀποδίδομεν ἰδιαίτερον σημασίαν καὶ προσοχὴν εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν καὶ ἰδιαίτερον τῶν σεβασμίων πατέρων τοῦ Ἁθῶ. Παρακαλῶ ὑμᾶς ὅπως ἐν τῇ ἐξετάσει τῶν θεμάτων ἐν ταῖς ἐπιτροπαῖς ἔχητε ὑπ' ὄψει καὶ τὴν ἀσκητικὴν ἄποψιν τῶν μοναχῶν».

Οἱ εὐστοχοὶ οὗτοι λόγοι, οἵτινες ὑπῆρξαν καὶ ἀποχωρῶντες λόγοι τῶν ἀπόφρων τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπομιμνήσκουν τὴν μακραίωνα παράδοσιν, καθ' ἣν αἱ τάξεις τῶν ὀρθοδόξων μοναχῶν ἦσαν οἱ κύριοι φορεῖς τοῦ ἔργου τῆς ἀνανώσεως τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἀληθεῖς μοναχοὶ ἔχουν τοσαύτην «εὐαισθησίαν», ὥστε καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἐρημίαν ζοῦν ὡς κοινωνικοὶ ἄνθρωποι καὶ κατανοοῦν τὰς ἀνάγκας καὶ αὐτῶν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ζώντων Χριστιανῶν. Μετέχουν τῆς ζωῆς πάντων τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν καὶ προσφέρουν ταύτην ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῆς καρδίας των ὡς εὐλαβῆ προσφοράν, ὡς εὐγενῆ θυσίαν δοξολογίας καὶ μετανοίας.

Τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα.

Ἐπὶ τῇ ἐνάξει τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, ἐν σχετικῇ ἐγκυκλίῳ ἐφιστᾷ «τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ἀναγκαιότητα τῆς θεοσκευτικῆς ἀγωγῆς καὶ στὴν εὐθύνη πρὸς ἧσον οἱ μεγάλοι γιὰ τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν κατάστασιν τῆς νέας γενιᾶς», ἢ ὁποῖα ἔχει «ἀνάγκης μιᾶς οὐσιαστικώτερης παιδείας καὶ «κουλτούρας», ἀνάγκης πνευματικῆς καὶ ἀνθρωπιστικῆς... Κάθε νέα γενιὰ ἀναβαπτίζει τὰ ἰδανικά της καὶ σ' αὐτὴν τὴν καθοριστικὴν καμπὴν μᾶς χρειάζεται συμπαραστάτες, μὲ κατανόησιν καὶ ἀγάπην». Πρέπει νὰ γίνῃ κατανοητόν, ὅτι «οἱ καιροὶ ἐπιβάλλουν ἐντασὴν προσοχῆς καὶ καταλλήλου προοραματισμοῦ. Οἰκογένεια, Σχολεῖο, Πολιτεία καὶ Ἐκκλησία, χρειάζεται νὰ ἀνανεώσωμε τὶς δυνάμεις μας».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, πρέπει «γονεῖς, διδάσκαλοι καὶ οἱ παράγοντες τῆς Παιδείας» ἐν συνεργασίᾳ μετὰ «τῶν Κληρικῶν καὶ τῶν Κατηχητῶν» νὰ συνενώσωμε τὰς προσπάθειάς των, ἵνα ἐνισχυθῇ καὶ προωθηθῇ ὁ θεσμὸς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, διὰ τῶν ὁποίων «ἡ Ἐκκλησία μας θέτει γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ στὴν ἐπικαιρότητα καὶ στὸ ἐνδιαφέρον ὄλων

ΑΝΘΟΛΟΓΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

Ἡ τέλεισι τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου.

«Εἶναι καιρὸς ἡ Ἐκκλησία νὰ κάνῃ τὸ χρέος τῆς στὸ θέμα τοῦ γάμου. 1) Νὰ καταργήσῃ τελείως τὰ τυχερά. Νὰ τελεῖται ἐντελῶς δωρεὰν τὸ μυστήριον τοῦ γάμου, ἕπως καὶ τὰ ἄλλα μυστήρια. 2) Νὰ διαφωτίσῃ τοὺς πιστοὺς γιὰ τὴν ἀνάγκη καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ χριστιανικοῦ γάμου. 3) Νὰ φροντίσῃ, ὥστε νὰ τελεῖται σωστὰ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου. 4) Νὰ τονίξῃ τὶς ὑποχρεώσεις τῶν νεονύμφων πάνω τουλάχιστον στὰ σοβαρῶτερα θέματα, ἕπως εἶναι ἡ τεκνογονία, ἡ συζυγικὴ ἀγάπη κ.λπ. Ὁ λαὸς δὲν θέλει νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία».

(«Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής», Σεπτ. 1982)

μας τὰ μεγάλα πνευματικά, ἱστορικά καὶ μεταφυσικά προβλήματα τῶν παιδιῶν μας».

Ἐπιτελοῦν ἔκκλησιν πρὸς τοὺς ἀρμοδίους.

Εἰς προηγούμενον φύλλον τῆς «Ἐκκλησίας κατεχωρήθη περικοπή γαλλίδος δημοσιογράφου, ἀναφερομένη εἰς τοὺς ἐπαπειλοῦντας τὰς Ἱ. Μονὰς τῶν Μετεώρων κινδύνους, οἵτινες δημιουργοῦνται ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι αὐταὶ ἔθεν μὲν στεροῦνται ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ μοναχῶν, ἑτέρωθεν δὲ ἀντιμετωπίζουσι οικονομικὰς καὶ τεχνικὰς δυσκολίας συντηρήσεως τῶν θυμαστῶν μνημείων των.

Αἱ ἐπισημάνσεις τῆς γαλλίδος ἐπισκεπτρίας, ὅσον καὶ ἐὰν περιέχουν οὐχὶ ἀπολύτως εὐστόχους γενικεύσεις καὶ σχήματα ρητορικῆς ὑπερβολῆς καὶ ἐὰν δὲν εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ἀκριβεῖς, ἀφ' ἑνὸς μαρτυροῦν ἀγάπην καὶ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὰ Μετέωρα καὶ εἶναι ἕμμος πρὸς τοὺς ἐναπομεινάντας μοναχοὺς, οἵτινες «φυλάττει ζηλότητα ὅλους αὐτοὺς τοὺς θησαυροὺς» καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπιτελοῦν ἔκκλησιν πρὸς τοὺς ἀρμοδίους κρατικοὺς παράγοντας νὰ συναισθανθοῦν τὴν ἀνάγκη τῆς δαψινοῦς ἐνισχύσεως τῶν προσπαθειῶν τόσο τῶν ἐναπομεινάντων ἐκλεκτῶν μοναχῶν, ὅσον καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀλεξίου, οἵτινες καταβάλλουν τῶ ὄντι μεγάλας καὶ συγκινητικὰς προσπάθειας πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ὑπὸ τῆς ξένης δημοσιογράφου ἐπισημανομένων κινδύνων καὶ πρὸς διάσωσιν, ἀξιοποίησιν καὶ προβολὴν τῶν πολυτιμοτάτων θησαυρῶν τῶν Μετεώρων καὶ πρὸς προσέλκυσιν νέων μοναχῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Ἡ δαρβίνειος θεωρία.

Ἐν ἄρθρῳ δημοσιευθέντι εἰς τοὺς «Ταίμς» τοῦ Λονδίνου ὁ Christopher Booker, ἐξ ἀφορμῆς τῆς συμπληρώσεως ἑκατῶν ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Δαρβίνου, ἀποδεικνύει κατὰ τρόπον πειστικόν, ὅτι ἡ δαρβίνειος θεωρία εἶναι πλήρως κενὴ. «Ἡ ἀλήθεια εἶναι, — ὡς γράφει, — ὅτι ἑκατῶν ἔτη μετὰ τὸν θά-

Ἐπιτελοῦν τὸν πολιτικὸν γάμον.

«Φαίνεται μερικοὶ ἀριστεροὶ Δήμαρχοι μπερδεύαν τὴν ἔννοια τοῦ πολιτικοῦ γάμου μετὰ τὴν πολιτικὴν. Κι ἔτσι συνιστοῦν τοὺς ἐρχόμενους σὲ γάμου κοινωνία μετὰ τὴν τελετὴ νὰ καταθέτουν λουλούδια στὴ θέσση ἕπου δολοφονήθηκε ὁ Γρ. Λαμπράκης ἢ στὸ Σκοπευτήριον Καίσαρ:ανῆς...»

Νά, λοιπόν, πὸ καὶ τὸ στεφάνωμα μετατράπηκε σὲ καπέλωμα. Μὰ τίποτα πιά δὲν μπορεῖ νὰ μείνῃ: ἔξω ἀπὸ τὸ κομμουνιστικὸν χρηματιστήριον;».

(«Οἰκονομικὸς Ταχυδρόμος», 30 Σεπτ. 1982)

νατοῦ τοῦ Δαρβίνου δὲν ἔχομεν ἀκόμη, ὅχι μόνον μίαν σαφῆ ἰδέαν τῆς θεωρίας τῆς ἐξελιξέως, ἀλλ' οὔτε καὶ μίαν ἀπλὴν εἰκασίαν». Καὶ καταλήγει: «Φαίνεται, ὅτι μόνον ὀλίγοι εἰδικοί πιστεύουν, ὅτι ἡ ζωὴ ἐπὶ γῆς ἐξελιχθῆ ἐξ ἀπλῶν μορφῶν εἰς πλεόν πολυσυνθέτους, ἀλλὰ τὸ διατὶ καὶ τὸ πῶς αὐτὸ ἔγινε, δὲν ἔχομεν πλεόν καθαρὰν ἰδέαν καὶ πιθανῶς δὲν θὰ ἔχωμεν ποτέ. Αὐτὸ θὰ μείνῃ τὸ μυστικὸν τοῦ Θεοῦ».

Τὸ ὅτι ἡ δαρβίνειος θεωρία δὲν ἔχει ἐπικρατήσει ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς συνεχοῦς μετ' αὐτὴν ἐξελιξέως τῆς θεωρίας τῆς ἐξελιξέως, ἣτις θεωρία ἀναγκάζεται νὰ ἀναζητῆ συνεχῶς εἰς μάτην νέας μορφὰς γενικῶς ἀποδεκτάς. Ἡ ρευστότης τῶν ἀλληλοσυγκρουομένων μορφῶν τῆς θεωρίας τῆς ἐξελιξέως καὶ ἡ ἔλλειψις πειστικῆς μορφῆς αὐτῆς ὀφείλονται εἰς τὸ ὅτι τόσο τὰ γενικὰ ἐπιχειρήματα καὶ αἱ ἐνδείξεις, ὅσον καὶ οἱ κατὰ καιροὺς διατυπούμενοι («νόμοι») ὑπὲρ αὐτῆς, δὲν ἔχουν ἐξ ἐπόψεως ἐπιστημονικῆς τὴν πρόπουσαν ἀποδεικτικὴν ἰσχὴν καὶ δύναμιν· τοῦναντίον εἰς πολλὰς περιπτώσεις εἶναι ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει μᾶλλον δυσμενεῖς διὰ τὴν θεωρίαν τῆς ἐξελιξέως.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ θὰ πρέπει νὰ προσθέσωμεν, ὅτι κακῶς τὸ ὄνομα τοῦ Δαρβίνου συνεδέθη μετὰ τοῦ ὕλισμου καὶ τῆς ἀθεΐας. Ὁ Δαρβίνος οὐ μόνον ἐνίσχυε τὸ ἔργον τῶν ἱεραποστόλων, ἀλλὰ καὶ διεκνήρυξε σαφῶς τὴν εἰς τὸν Δημιουργὸν πίστιν του. Ἐν τῷ ἔργῳ του «περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου» γράφει τὰ ἑξῆς: «Τὸ ζήτημα, ἐὰν ὑπάρχῃ Δημιουργὸς καὶ Κυβερνήτης τοῦ σύμπαντος, εἶναι ἐντελῶς διαφορετικόν. Καὶ εἰς τὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἀπαντοῦν καταφατικῶς τὰ μεγάλα πνεύματα, τὰ ὁποῖα ἐξῆσαν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας». Καὶ κατωτέρω τονίζει: «Καὶ αἱ δύο «πράξεις» τῆς γενέσεως, τόσο τοῦ εἶδους, ὅσον καὶ τῶν ἀτόμων, εἶναι, ἐντελῶς κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, μέρη ἐκείνης τῆς μεγάλης λογικῆς σειρᾶς τῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα μετὰ κανένα τρόπον δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὸ πνεῦμά μας ὡς ἀποτέλεσμα τυφλῆς τύχης».

Κατὰ παρόμοιον τρόπον πάντες οἱ κορυφαῖοι ἐξελικτικοὶ ὁμιλοῦν περὶ «διευθυνομένης ἐξελιξέως» (Λαμάρκ, Σαιντ-Ιλαίρ, Τεϊγιάρ ντε Σαρντέν κ.ἄ.).

Τὸ κοθῆκον τῶν ἐκπαιδευτικῶν.

«Πολλοὶ πολέμοι τῆς ἀληθινῆς ἀγωγῆς διαποτισμένοι ἀπὸ ὀλιστικὸ πνεῦμα καὶ ἀπὸ τὴ μαρξιστικὴ κοσμοθεωρία στοχεύουν ἀπὸ τὴ θέσι τοῦ Παιδαγωγοῦ στὸν ἀποπροσανατολισμὸ τῶν μαθητῶν ἀπὸ τὴν ἑλληνορθόδοξο χριστιανικὴ παράδοσι, παιδεία καὶ ζωή. Ὁ ἀγώνας τους δὲν εἶναι μιὰ κάποια συμπτωματολογικὴ ἐνέργεια, ἀλλὰ μὲ ἐνσυνείδητο προγραμματισμὸ. Κατακρίνουν τὸν τρόπο τῆς σχολικῆς προσευχῆς, τοῦ σχολικοῦ ἐκκλησιασμοῦ, τῶν σχολικῶν θρησκευτικῶν ἐκδηλώσεων. Πολεμοῦν τὴν παρουσίαν τῶν εκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας στὰ σχολεῖα καὶ κάθε ἑλληνορθόδοξο ἐντύπου καὶ διδλίου καὶ ἐκδηλώσεων τὸ μῖσος τους κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν μυστηρίων τῆς. Σὲ πολλὰ σχολεῖα εἶχαν παρουσιασθεῖ τέτοιες ἀντιχριστιανικὲς ἐνέργειες... Ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ὀφείλουν νὰ δραστηριοποιηθοῦν γιὰ νὰ προληφθοῦν τέτοιου εἶδους ἀντιθρησκευτικὲς καὶ ἀντιορθόδοξες δραστηριότητες, ποὺ ὀπισθεῖτε ὁδηγοῦν στὴ φθορά, στὴν ἐγκληματικότητα, στὰ ναρκωτικὰ, στὶς διαρρήξεις καὶ σὲ κάθε μορφῆς παραβάσεις καὶ ἀμαρτωλὲς πράξεις. Εἶναι ἀνάγκη νὰ δραστηριοποιηθοῦν ἕλες οἱ δυνάμεις τῆς χώρας μας γιὰ νὰ ἐκλείψουν τὰ ἀποκαρδιωτικὰ φαινόμενα».

(«Ἀπολύτρωσις», Σεπτ. 1982)

Τὰ βυζαντινὰ κειμήλια.

«Τὸ πρωτοφανὲς γεγονός τῆς κλοπῆς τῆς παλιᾶς καὶ μεγάλης ἀξίας εἰκόνας τῆς Θεοτόκου, ἀπὸ τὸ Βυζαντινὸ μας Μουσεῖο, δὲν πρέπει ν' ἀφήσῃ ἀδιάφορος τοὺς ἀρμόδιους τοῦ ὑπουργείου Πολιτισμοῦ.

Διαμαρτύρονται, κατὰ καιροὺς, οἱ ἀρχαιολόγοι μας καὶ μαζί τους ἡ γνωστὴ μερίδα τοῦ Τύπου, ὅτι εἶναι «ξέφραγο ἀμπέλι» οἱ ἐκκλησίες καὶ τὰ μοναστήρια μας, ἔρμια στὶς διαθέσεις τῶν διαρρηκτῶν.

Φωνάζουν τότε, πὼς πρέπει νὰ φύγουν ἀπὸ τὶς ἐκκλησίες τὰ κειμήλια καὶ νὰ «φυλαχθοῦν» στὰ μουσεῖα. Νά, λοιπόν, ποὺ καὶ στὸ Βυζαντινὸ Μουσεῖο, στὸ κέντρο τῶν Ἀθηνῶν, τὰ ἱστορικὰ μας ἔργα δὲν εἶναι ἀσφαλῆ.

Δὲν ζητᾶμε εὐθὺνες οὐτε ἰσχυρίζομαστε πὼς οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἰδρύματος ἀδιαφόρησαν. Πάντως, κάτι πρέπει νὰ φταίη, πρέπει νὰ διορθωθῆ, γιὰτὶ ἀλλίμονο ἂν οἱ κλέφτες βάλουν χέρι καὶ στὰ μουσεῖα!».

(«Βραδυνή», 25.9.1982)

*

«Ἀποτελεῖ ὄνειδος ἢ ἀποκάλυψις, ὅτι τὰ πολυτίμα ἐκθέματα τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου φυλάσσονται πλημμελῶς, λόγῳ ἐλλείψεως ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ φυλάκων καὶ παντελοῦς ἀπουσίας μηχανικῶν μέσων προστασίας! Εὐτυχῶς, λοιπόν, ὅτι ἤτο... ὀλιγαρκῆς ὁ κλέψας ἐκεῖθεν μιὰν εἰκόνα τοῦ 18ου αἰῶνος, διότι, ἄλλως, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποκομιθῆ πλουσιωτέρων λείαν, τόσοσ ἀυτός, ὅσον καὶ πᾶς ἐπίδοξος μιμητῆς του, ἀφοῦ ἀντὶ τῶν ἀναγκασιούτων 40 φυλάκων καὶ ἐπιτηρητῶν, διατί-

θενται σήμερον μόλις 26, οἱ ὅποιοι εἶναι προδήλως ἀνεπαρκεῖς διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐποπτεῖαν τῶν αἰθουσῶν κατὰ τὰς ὥρας ἐπισκέψεως τοῦ κοινοῦ.

Ἄλλ' ὅταν χρηματοδοτοῦνται προθύμως διάφοροι ἀπίθανοι «πολιτιστικὰ» ἐκδηλώσεις καὶ διατίθενται δεκάδες ἑκατομμυρίων εἰς ἀμφιδόλου σκοπιμότητος συνάξεις τῆς διεθνούς «κουλτούρας», εἶναι θλιβερόν νὰ ἀποδεικνύεται τὸ ἀρμόδιον ὑπουργεῖον τόσοσ φειδωλὸν εἰς χορήγησιν πιστώσεων διὰ τὴν προστασίαν ἐνός ἐκ τῶν σημαντικωτέρων μουσειῶν τῆς Χώρας».

(«Ἐστία», 23.9.1982)

Θρησκευτικοὶ διωγμοί.

«Ὁ ἰδρυτῆς τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὰ Δικαιώματα τῶν Πιστῶν στὴ Σοβιετικὴ Ἐνωση καὶ κληρικὸς τῆς Ὀρθόδοξης Ρωσικῆς Ἐκκλησίας Ἱερέας Γκλέμπ Γιακουνὶν καταδικάστηκε ἀπὸ τὰ σοβιετικὰ δικαστήρια σὲ 5 χρόνια φυλακῆ καὶ σὲ 5 χρόνια ἔξορία κατηγορούμενος γιὰ βυσαφήμιση τοῦ πολιτεύματος στὴ χώρα του.

Ἄλλὰ καὶ στὴ φυλακῆ ποὺ βρίσκεται ὁ Ρώσος κληρικὸς δὲν ἔχει τὰ στοιχειώδη δικαιώματα ποὺ ἔχουν οἱ ἄλλοι φυλακισμένοι. Βρίσκεται σὲ ἀπομόνωση καὶ δὲν μπόρεσε οὔτε ἡ σύζυγός του νὰ τὸν ἐπισκεφθεῖ... Ἴσως μιὰ μέρα χρειαστεῖ νὰ τὸν κλείσουν σὲ... ψυχιατεῖο, γιὰ νὰ κλείσει ὀριστικὰ τὸ στόμα του».

(«Καθολικὴ», 28.9.1982)

*

«Ἡ Διεθνὴς Ἀμνηστία, μιὰ ὀργάνωση ποὺ ἐδρεύει στὸ Λονδίνο καὶ ἀγωνίζεται γιὰ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, σὲ ἐκθεσὴ τῆς ἀναφέρει ὅτι «ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκείας βιάζεται πάλι στὴν Τσεχοσλοβακία». Τὸ περασμένο ἔτος ἔχαρκτηρίσθη ἕνα ἀληθινὸ ἔτος θρησκευτικῶν διωκῶν. Οἱ ἐκκλησίες ἔρριονται: κάτω ἀπὸ ἀσθηρὸ ἔλεγχο. Πολλοὶ κληρικοὶ καταδικάστηκαν σὲ φυλάκιση γιὰ δραστηριότητες καθαρά θρησκευτικῆς».

(«Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς», Ὀκτ. 1982)

Τὰ γεγονότα τοῦ Λιβάνου.

«Αὐτὴ ἡ ἐν ψυχρῷ σφαγὴ παρὰ τὰς ὑποσχέσεις καὶ τὰς συνθήκας 1500 - 1800 (κατὰ τὰς ἐφημερίδας) ἀόπλων Παλαιστινίων καὶ Μουσουλμάνων Λιβανέζων κατὰ τὸ πλεῖστον γυναικοπαίδων, μᾶς λέγει, ὅτι οἱ Ἰσραηλινοὶ καὶ οἱ σύμμαχοί των, οἱ ὅποιοι δὲν αἰσχύνονται νὰ λέγωνται Χριστιανοί, τὸν ἔχασαν τὸν πόλεμον.

Καὶ τὸν ἔχασαν τὸν πόλεμον, ὅχι τόσοσ διότι ἡ παγκόσμιος κοινὴ γνώμη ἀντέδρασε καὶ τοὺς κατέδικασε ἠθικῶς, ἀλλὰ διότι μὲ τὴν ἀδίστακτον αὐτὴν σφαγὴν τῶν ἀόπλων καὶ τῶν ἀθῶων ὁ πόλεμος τῶν Ἰσραηλινῶν ἔγινε πόλεμος ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι Θεὸς τῶν μικρῶν καὶ τῶν ἀδυνάτων».

(«Ὁ Σωτὴρ», 29.9.1982)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΙΤΡΟΥΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ ΑΘΗΝΩΝ

Τὴν 14ην Ὀκτωβρίου, εἰς τὴν πρώτην διὰ τὴν νέαν χειμερινὴν περίοδον δημοσίαν συνεδρίαν τῆς Ὀλομελείας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ἀνεκοινώθη τὸ Προεδρικὸν Διάταγμα περὶ κυρώσεως τῆς ἐκλογῆς τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαρνάβα ὡς Ἀντεπιστέλλοντος Μέλους τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὴν τάξιν τῶν Ἠθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν καὶ εἰς τὴν ἔδραν τοῦ Συγκριτικοῦ Δικαίου τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Καθηγητῆς κ. Περ. Θεοχάρης ὠμίλησε μὲ θερμοῦς ἐπαινετικὸς λόγους διὰ τὸν παριστάμενον Σεβ. Μητροπολίτην Κίτρους, ὁ ὁποῖος καὶ ἠχαρίστησεν, οἱ δὲ Ἀκαδημαϊκοὶ διὰ χειροκροτημάτων ἐχαιρέτισαν τὴν πρώτην αὐτὴν παρουσίαν τοῦ τιμηθέντος Ἱεράρχου εἰς τὸ Ἀνώτατον Πνευματικὸν Ἴδρυμα τῆς χώρας.

Ἱ. Μητρόπολις Μηθύμνης

Κατὰ πρόσφατον Ἱερατικὸν Συνέδριον Ἐφημερίων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μηθύμνης, ὅπερ συνεκλήθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μηθύμνης κ. Ἰακώβου, διετυπώθησαν τὰ ἑξῆς πορίσματα:

1. Προκειμένου νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἐπιτυχῶς ἡ κατὰ τὴν ἐποχὴν μας παρατηρουμένη ἔξαρσις τῆς συνδυασμένης δράσεως τῶν ἀθεϊστικῶν καὶ ὕλιστικῶν δυνάμεων ἀπεφασίσθη ἡ στενωτέρα προσέγγισις τῶν Κληρικῶν μετὰ τῆς νεότητος πρὸς ἐπανασύνδεσίν τῆς μετὰ τῆς Ἐκκλησίας. Προτείνεται ὁ προγραμματισμὸς καὶ ἡ δημιουργία εἰς τὰ μεγάλα κέντρα τῆς Ἐπαρχίας «Κέντρου Νεότητος» ὡς μέσον ἐνδεδειγμένου καὶ ἀποτελεσματικοῦ, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου.

Κατ' ἐπέκτασιν οἱ Κληρικοὶ μας θὰ φροντίσουν νὰ δημιουργήσουν στενωτέρας ἐπαφὰς μετὰ τῶν ἀδιαφόρων καὶ μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας ἐνοριτῶν των. Αἱ μετ' αὐτῶν διαλογικαὶ συζητήσεις, διὰ τὰ προβλήματα ποὺ τοὺς ἀπασχολοῦν θὰ πρέπει νὰ γίνωνται καὶ εἰς ἕξω τοῦ Ἱ. Ναοῦ χώρους μὲ πνεῦμα κατανόησεως.

2. Διὰ τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν καὶ τήρησιν τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 2320)1982 Ἐγκυκλίου τῆς Δ.Ι.Σ. «περὶ τῆς καθιερώσεως τοῦ πολιτικοῦ γάμου» ἀπεφασίσθη ἡ προσφορὰ εἰδικοῦ βιβλιαρίου τοῦ κ. Εὐαγγέλου Λέκκου «Θρησκευτικὸς ἢ Πολιτικὸς Γάμος», ἔνθα παρέχονται λεπτομερεῖς ὁδηγίαι καὶ λύονται ὅλαι αἱ ἀπορίαι.

3. Σχετικῶς μὲ τὴν κατάργησιν τῶν λεγομένων «τυχερῶν» ἐγένετο ὑπὸ πάντων τῶν εὐλαβεστάτων συνόδρων

ἀποδεκτὸν ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ κατάργησις των. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τονίζεται ὅτι ἡ Ἱερά ἡμῶν Μητρόπολις διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 817)6.6.68 καὶ 313)27.3.70 ἐγκυκλίων τῆς κατέστησε τὴν καταβολὴν τῶν τυχερῶν ἐντελῶς προαιρετικὴν. Ἄλλωστε εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὸν ὅτι πρῶτος ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας ἔδωκε τὸ καλὸν παράδειγμα πρὸς τοῦτο, ὅστις ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνθρονίσεώς του δὲν ἐδέχθη σὺδεμίαν ἀμοιβὴν ὑποπροέστη ἢ εὐρέθη τελεταρχῶν ἢ ἱεροουργῶν. Ἐπομένως ἐγένετο ὑπὸ πάντων παραδεκτὸν ὅτι μὲ τὴν πιστὴν καὶ ἐπακριβῆ τήρησιν τῶν ὡς ἄνω δύο ἐγκυκλίων ἀντιμετωπίζεται κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τὸ θέμα τῶν λεγομένων «τυχερῶν» μέχρι ὅτου ἀποφασίσῃ ὁμοιομόρφως, δι' ἅπασαν τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ Σεπτὴ Ἱεραρχία.

4. Προκειμένου νὰ ἐνισχυθῇ οἰκονομικῶς ἡ ἀπορροαισθεῖσα οἰκογένεια τοῦ Ἱερέως Ἰγνατίου Τσαγκάρη καὶ συνταξιοδοτηθῇ ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ὁμοθυμῶς οἱ εὐλαβέστατοι ἐφημέριοι προσεφέρθησαν ὅπως καταβάλουν προαιρετικῶς 1.000 δρχ. ἕκαστος, οἱ δὲ ἐνοριακοὶ Ναοὶ ἀναλόγως χρηματικὸν ποσόν, διὰ τὴν συγκέντρωσιν τοῦ ποσοῦ τῶν 100.000 δρχ.

5. Ἐμφράζεται ἡ εὐχὴ ὅπως οἱ εὐλαβέστατοι ἐφημέριοι; α) Παραμένουν ὅσον τὸ δυνατόν μακρὰν πάσης πολιτικολογίας καὶ κομματικῆς διενέξεως καὶ β) Ὅπως διαφωτίζουν τοὺς ἐνορίτας των ποῦ διατίθενται οἱ πόροι τῶν Ἱερῶν Ναῶν, ὡς ἡ ὑπ' ἀριθ. 680 καὶ ἀπὸ 8.8.80 ἐγκύκλιος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἡμῶν.

6. Τέλος ὡς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐφημερίων ἐμφράζεται ὁμοίως ἡ εὐχὴ τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ εἰς τοὺς ἐφημέριους τῆς Ἐπαρχίας μας τοῦ λεγομένου «πλάσματικῶν χρόνων τῶν εἰς παραμεθορίου περιοχὰς ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων» δεδομένου ὅτι οἱ Κληρικοὶ μας ὑπηρετοῦν εἰς μικρὰς καὶ πτωχὰς ἐνορίας τῆς ὡς παραμεθορίου ἀναγνωρισθεῖσης νήσου Λέσβου.

Παρουσία χιλιάδων λαοῦ ἐκ Καλλονῆς, Παρακοίλων καὶ τοῦ λεκανοπεδίου ἐτιμήθη τὴν Κυριακὴν 22αν Αὐγούστου, ἡ μνήμη τῶν θυμάτων τῆς Μικρασιατικῆς συμφορᾶς 1922 καὶ τοῦ Ἐθνομάρτυρος Ἐπισκόπου Ζήλων Εὐθυμίου Ἀγριτέλλη ἐκ Παρακοίλων, θανόντος μαρτυρικῶς εἰς τὰς φυλακὰς Ἀμασείας τὴν 29ην Μαΐου 1921. Τὴν πρωΐαν ἐτελέσθη ἡ θεία λειτουργία ὑπὸ τοῦ ἀρχιμ. Νικοδήμου Κουτσμπάση, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μηθύμνης κ. Ἰακώβου εἰς τὸ μεγαλοκρεπὲς παρεκκλήσιον τῆς Ἀναλήψεως τῆς ἱστορικῆς Μονῆς Λειμῶνος καὶ ἔπειτα ἐψάλη κατανυκτικώτατον μνημόσυνον, προσελθόντων καὶ τῶν ἐφημερίων Καλλονῆς, Φίλιας, Δαφίων, Σκάλας Καλλονῆς, Παπιανῶν καὶ Παρακοίλων. Ὁραϊότατον καὶ ἐμπειριστατωμένον λόγον, μετὰ πολλῶν λεπτομερειῶν τοῦ βίου τοῦ Ἐθνομάρτυρος ἐξεφώνησεν ὁ ἡγούμενος ἀρχιμ. Νι-

κόδημος Παυλόπουλος. Παρέστησαν οι πρόεδροι Καλλονής και Παρακοίλων μετ' άλλων προέδρων, ο Ταξίαρχος Λέσθου μετὰ του Συν)ρχου Καλλονής και των 'Επιτελών των και άλλοι επίσημοι. Τιμὰς απέδωσε ἄγγμα στρατού. 'Εν συνεχείᾳ πρὸ τῆς προτομῆς τοῦ 'Εθνομάρτυρος εἰς τὴν ἐξωτερικὴν αὐλὴν τῆς Μονῆς Λειμῶνος ἐψάλη τρισάγιον ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μηθύμνης και κατετέθησαν στέφανοι ὑπὸ τῶν Προέδρων Καλλονῆς και Παρακοίλων, τοῦ Ταξίαρχου, τοῦ Δ)ντοῦ Α.Τ. Καλλονῆς, τοῦ ἐφημερίου Παρακοίλων και πολλῶν σωματείων και ὀργανώσεων. Δύο κορίτσια ἐκ Παρακοίλων ἀπήγγειλαν ποιήματα και, ἀφοῦ ἐψάλη μὲ μεγάλῃν κατάνυξιν τὸ ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ, ἔληξε ἡ τελετὴ και ἐπηκολούθησε μικρὰ δεξίωσις εἰς τὸ Συνοδικὸν τῆς Μονῆς.

'Ιερὰ Μητρόπολις Ν. 'Ιωνίας και Φιλαδελφείας

—'Ο Σεβ. κ. Τιμόθεος τῆ Κυριακῆ 26ῃ Σ)βρίου προέστη ἐν τῷ 'Ι. Μητροπολιτικῷ Ναῶ 'Αγ. 'Αναργύρων Ν. 'Ιωνίας Μνημοσύνου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν πεσόντων και σφαιγιασθέντων κληρικῶν και λαϊκῶν.

'Εντολὴ τῆς 'Ι. Μητροπόλεως παρόμοια Μνημόσυνα ἐτελέσθησαν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ εἰς ἅπαντας τοὺς 'Ι. Ναοὺς τῆς περιφερείας, ἀποτελουμένης ἐκ προσφυγικῶν συνοικισμῶν.

—Τῇ 25ῃ Σ)βρίου ἔλαβε χώραν ἡμερησία ἐκδρομὴ τῶν τροφίμων τοῦ 'Εκκλησι. 'Ορφανοτροφείου Θηλέων «'Η 'Αγία Φιλοθέη» Καλογαρίζης τῆς 'Ι. Μητροπόλεως Ν. 'Ιωνίας και Φιλαδελφείας, τῇ συμμετοχῇ τοῦ Σεβασμιωτάτου και Κληρικῶν τῆς 'Ι. Μητροπόλεως, εἰς τὸ 'Εκκλησι. 'Ορφανοτροφείου Θηλέων Ν. 'Αρτάκης τῆς 'Ι. Μητροπόλεως Χαλκίδος. Τοὺς ἐκδρομῆς ὑπεδέχθη ὁ Σεβ. Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος μετὰ Κληρικῶν, τοῦ προσωπικοῦ και τῶν τροφίμων τοῦ 'Ιδρύματος και παρέθεσε κοινὴν τράπεζαν.

—'Επὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους ὁ Σεβ. κ. Τιμόθεος ἐτέλεσε τὸν 'Αγιασμὸν εἰς τὰ Λύκεια και Γυμνάσια τῆς περιφερείας, ὁμιλήσας καταλλήλως πρὸς τοὺς μαθητὰς και τὰς μαθητρίδας τούτων.

'Ιερὰ Μητρόπολις Πειραιῶς

'Εν τοῖς πλαισίοις προετοιμασίας στελεχῶν τοῦ κατηχητικοῦ τῆς ἔργου ἡ 'Ι. Μητρόπολις Πειραιῶς ὀργάνωσε τὴν 4ῃν Συνάντησίν των κατὰ τὸ τριήμερον 11 - 13 Σεπτεμβρίου διὰ κατηχητρίδας και 17 - 19 διὰ κατηχητῆς. 'Η ἐνάρξις τῶν συναντήσεων ἐγένετο εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις κατασκηνώσεων τῆς 'Ι. Μονῆς «Παναγία ἡ Χρυσοπηγὴ» (Καπανδρίτι).

Μετὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου, ἐξάραντος τὸ ἐνδιαφέρον τῆς 'Ι. Μητροπόλεως διὰ τὴν προετοιμασίαν και πνευματικὴν τροφοδοσίαν τῶν στελεχῶν τῆς, ἠκολούθησαν εἰσηγήσεις, συζητήσεις, ἀνταλλαγὰ ἀπόψεων εἰς «κόμδασ ἐργασίας» και διατυπώσεις περισμμάτων. Εἰς τῶν κυρίων εἰσηγητῶν ὑπῆρξεν ὁ καθηγητῆς κ. Εὐάγγ. Θεοδώρου, ὅστις ἀνέπτυξε τὸ θέμα «'Ο σημερινὸς προσανατολισμὸς τοῦ χριστιανικοῦ μορφωτικοῦ ἔργου.

Αἱ ἐργασίαι τῶν συναντήσεων ἐπλαισιοῦντο ὑπὸ ἀγιογραφικῶν μελετῶν και λατρευτικῶν συνάξεων.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

'Ι. 'Αρχιεπισκοπὴ Β. και Ν. 'Αμερικῆς

Κατὰ τὴν πρόσφατον 26ῃν Κληρικολαϊκὴν Συνέλευσιν τῆς 'Ι. 'Αρχιεπισκοπῆς Β. και Ν. 'Αμερικῆς ὁ Σεβ. 'Αρχιεπίσκοπος 'Αμερικῆς κ. 'Ιάκωβος ἐξήρξε τὸ γεγονός, ὅτι «ἡ συμμετοχὴ τῶσων νέων στὴ φυσιογνωμία και ἡλικία ἀντιπροσώπων ὀφείλεται στὴν ἀνοδο τῆς δευτέρας και τρίτης γενεᾶς τῶν πιστῶν μας, ἡ ὁποία ἀναλαμβάνει τὴ διαχείριση τῶν πραγμάτων τῆς 'Εκκλησίας στὰ χέρια τῆς. 'Η παρουσία, ἐξ ἄλλου, τῶσων πολλῶν ἀντιπροσώπων πρέπει νὰ ἀποδοθῇ στὴν προσπάθεια τῶν Θεοφιλ. 'Επισκόπων νὰ ἀντιπροσωπευθῇ πραγματικὰ κάθε ἐπὶ μέρους κοινότης τῆς 'Επισκοπῆς των».

'Η περὶ ἧς ὁ λόγος Συνέλευσις, ἔχουσα ἰδιαιτέρως ἐορταστικὸν χαρακτῆρα, δεδομένου ὅτι ἡ 'Ι. 'Αρχιεπισκοπὴ 'Αμερικῆς ἐώρταζε τὴν 60ῃν ἐπέτειον ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς, συνεκέντρωσε 2.000 περίπου συνέδρους, διεκήρυξε δι' ἄλλην μίαν φορὰν τὴν προσήλωσιν τῆς 'Ιερᾶς 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αμερικῆς πρὸς τὴν Μητέρα 'Εκκλησίαν, τὸ Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, κατεδίκασε τὴν καταπάτησιν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων και ἐλευθεριῶν ὡς και τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας ὑπὸ τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον ὀλοκληρωτικῶν καθεστώτων, ἐζήτησε τὸν περιορισμὸν τῶν πυρηνικῶν ἐξοπλισμῶν, προέβαλε τὴν ὑποχρέωσιν τῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων ἔναντι τῶν ὑπερηλίκων μελῶν των, κατεδίκασε τὴν καταπίεσιν τῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων, ἐζήτησε τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἐθελοντικῆς προσευχῆς εἰς τὰ σχολεῖα κ.λπ. Σειρὰ ἀποφάσεων ἐλήφθη ἐπίσης σχετικῶς πρὸς τὴν διοίκισιν, τὴν κατήχησιν, τὴν νεολαίαν, τὴν ἐσωτερικὴν και ἐξωτερικὴν ἱεραποστολήν, τὴν φιλανθρωπικὴν δράσιν, τὰ μέσα ἐνημερώσεως, τὰς διορθοδόξους και διαχριστιανικὰς σχέσεις κ.λπ.

—'Εχειροτονήθησαν τρεῖς νέοι Βοηθοὶ 'Επίσκοποι τοῦ Σεβ. 'Αρχιεπισκόπου κ. 'Ιακώβου, ἦτοι ὁ Σκοπέλου Μεθόδιος, Δαφνουσίας Φίλιππος και Δορυλαίου 'Αθηνάγορας.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

'Ο Μακαριώτατος Πατριάρχης 'Ιεροσολύμων κ. Διάδοχος μετὰ τὴν πρόσφατον ἀφιξίν του εἰς 'Αθήνας, συνοδούμενος ὑπὸ μελῶν τῆς Πατριαρχικῆς Συνόδου και ὑπὸ τοῦ 'Εξάρχου τοῦ Παναγίου Τάφου εἰς 'Αθήνας Πανιερωτάτου 'Αρχιεπισκόπου 'Ιεραπόλεως κ. Εἰρηναίου, ἐπεσκέφθη τὸν Πρωθυπουργὸν κ. 'Ανδρέαν Παπανδρέου και ἐπέδωκεν εἰς αὐτὸν τὸν Μεγαλόσταυρον τοῦ Παναγίου Τάφου εἰς ἀναγνώρισιν τῆς προσφορᾶς του εἰς τὴν 'Ορθοδοξίαν και τῆς πολιτικῆς του εἰς τὸ Μεσανατολικόν.

'Εν συνεχείᾳ, μεταβὰς ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης εἰς Η.Π.Α., ἵνα μετάσχη Πανορθόδοξου συνεδρίου, ἐπέδωκεν τὸ αὐτὸ παράσημον εἰς τὸν Πρόεδρον Ρήγκαν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Τὴν 21ῃν 'Ιουνίου τρ. ἔ. ἀφίκετο εἰς Ν. 'Υόρκην ὁ Μακ. Πατριάρχης Μόσχας κ. Ποιμὴν δι' ἐπίσημον ἐπί-

σκεψιν εἰς Η.Π.Α. Ἡ ἐπίσκεψις διήρκεσε μίαν ἑβδομάδα, κατ' αὐτὴν δὲ ὁ Μακ. Πατριάρχης ἔσχε συναντήσεις μὲ ἀμερικανοὺς θρησκευτικοὺς καὶ πολιτικοὺς ἡγέτας. Τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικής κ. Ἰάκωβον, ἀπουσιάζοντα ἐκ Νέας Ὑόρκης, ἀντεπροσώπευσαν κατὰ τὴν ὑποδοχὴν ὁ Πανιερ. Μητροπολίτης Ν. Γερσέης κ. Σίλας καὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Μελόης κ. Φιλόθεος.

—Τὸν παρελθόντα Ἰούνιον ὁ Μακ. Πατριάρχης Μόσχας κ. Ποιμὴν ἀπέστειλεν ἔγγραφον εἰς τὴν δευτέραν εἰδικὴν συνεδρίαν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Ὄργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀποστρατικοποιήσεως. Διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου ζητεῖται ἡ ἐντατικοποίησις τῶν προσπαθειῶν πρὸς προώθησιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Ὁ ἐνεργῶς μετέχων τῶν διορθοδόξων καὶ διεκκλησιαστικῶν διαλόγων ἐπίσκοπος ANTONIE PLAMADEALA ἐξελέγη Ἀρχιεπίσκοπος SIBIU καὶ Μητροπολίτης Τρανσυλβανίας. Ἡ ἐνθρόνισίς του ἐν SIBIU ἐγένετο εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν τῆς πόλεως, τῆς σχετικῆς Θ. Λειτουργίας, τελεσθείσης ὑπὸ τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ρουμανίας κ. Ἰουστίνου.

—Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ὁ Μακ. Πατριάρχης Ρουμανίας κ. Ἰουστίνος κατέβαλεν ἰδιαιτέρας προσπάθειάς διὰ τὴν προβολὴν τῶν θησαυρῶν τῆς ἐκκλ. τέχνης, διὰ τὴν ἀναστήλωσιν μνημείων, διὰ τὴν συντήρησιν βιβλίων καὶ εἰκόνων μεγάλης ἀξίας κ.λπ.

—Ὁ καθηγητὴς Δρ. ION BRIA ἐξέδωκε Λεξικὸν Ὁρθοδόξου Θεολογίας (DICTIONAR DE THEOLOGIE ORTODOXA) (Βουκουρέστιον 1981, σελίδες 399).

—Ἐξεδόθη ὁ τρίτος τόμος τῆς «Ἱστορίας τῆς Ὁρθοδόξου Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας» (ISTORIA BISERICI ORTODOXE ROMANE) τοῦ καθηγητοῦ DR. MIRCEA PACURARIU.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

—Ὁ Πατριάρχης τῆς Πολωνίας, Ἀρχιεπίσκοπος Ἰωσήφ Γκλέμπ, ἐζήτησεν ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς χώρας νὰ ἀπελευθερώσουν τὸν Λέχ Βαλέσα καὶ πάντας τοὺς ἐν φυλακαῖς εὐρισκομένους συνδικαλιστάς.

—Ὁ Βραζιλιανὸς Ἀρχιεπίσκοπος Χέλντερ Καμάρα ἐν συσκέψει τοῦ Ο.Η.Ε. περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἀφοπλισμοῦ εἶπεν, ὅτι «ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν ἐξοπλισμῶν ἀποτελεῖ τεραστίαν ἀδικίαν καὶ παγκόσμιον σκάνδαλον». Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἦτο ἀπεσταλμένος τῆς Διεθνoῦς Χριστιανικῆς Ὄργανώσεως «Πὰξ Κρίστι», ἣτις διὰ μανιφέστου τῆς ἐζήτησε νὰ ἀντικατασταθῶν αἱ ψευδεῖς προσπάθειαι περὶ ἀφοπλισμοῦ δι' ἀληθῶν καὶ συγκεκριμένων πρωτοβουλιῶν. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων δέον νὰ σταματήσῃ ἡ παραγωγή πυρηνικῶν καὶ χημικῶν ὀπλῶν ὑπὸ τῶν σημερινῶν ὑπερδυνάμεων.

—Ὁ Πορτογάλλος ἱεραπόστολος πατὴρ Μανουὲλ Ἀρμόντο καὶ μία μοναχὴ ἐδολοφονήθησαν ὑπὸ ἀγνώστων ἐν Ἀγκόλα.

—Εἰς τὴν μοναχὴν Θηρεσίαν τῆς Καλκούτας (βραβεῖον Νόμπελ Εἰρήνης 1979) ἀπενεμήθη κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὸ βραβεῖον τοῦ Νοσοκομειακοῦ Ἰδρύματος «Ἀγίου Βονιφατίου» ἐν Γουίννιπεκ τοῦ Καναδά.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Ἐν Ὀντάβα τοῦ Καναδά συνήλθε τὸν παρελθόντα Ἀγούστον τὸ Συμβούλιον τοῦ Παγκοσμίου Συνδέσμου τῶν Ἀναμορφωμένων Ἐκκλησιῶν. Ἡ ἔδρα τοῦ Συνδέσμου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκπροσωποῦνται 75 χώραι, εἶναι ἡ Γενεύη.

ΘΡΗΣΚΕΙΑΙ

Ἐν Δ. Βερολίῳ συνήλθε τὸ Διεθνὲς Συνέδριον Χριστιανῶν καὶ Ἰουδαίων καὶ ἠσχολήθη περὶ τὴν σημερινὴν ἐξέλιξιν τῶν ἀνά τὸν κόσμον σχέσεων Χριστιανισμοῦ καὶ Ἰουδαϊσμοῦ. Τὸ Συνέδριον ἐξέφρασε ζωηρὰς ἀνησυχίας διὰ τὴν ἐπὶ παγκοσμίου κλίματος ἐπιδεινώσιν τοῦ ἀντισημιτισμοῦ ἐξ ἀφορμῆς τῶν τραγικῶν γεγονότων τοῦ Λιβάνου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1398)73 Ν. Δ)τος καὶ τοῦ Νόμου 673)1977, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοῦ ἀρθροῦ 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 590)1977 Νόμου «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὡς καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 καὶ 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὰς κενὰς ὀργανικὰς Διακονικὰς θέσεις τῶν Ἱ. Ναῶν 1) Ἀγ. Ἀναστασίας Περισοῦ, 2) Ἀγ. Γεωργίου Ν. Ἰωνίας, 3) Ἀγίων Κων)νου καὶ Ἐλένης Ν. Ἰωνίας, 4) Ἀγ. Εὐφημίας Ν. Χαλκηδόνος καὶ 5) Κοιμ. Θεοτόκου Ν. Φιλαδελφείας, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διὰ τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων πιστοποιητικῶν.

Ἐν Ν. Ἰωνίᾳ τῇ 19ῃ Σεπτεμβρίου 1982,

† Ὁ Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἰωαννίνων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1398)1973 Ν.Δ. καὶ τὸν Ν. 673)1977 «περὶ συστάσεως καὶ ἀνακατανομῆς καὶ ρυθμίσεως ὀργανικῶν τινῶν θέσεων Διακόνων». 2) Τὸν ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμὸν τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημεριῶν» καὶ 3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 109)1982 ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ προκει-

μένον ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων: α) τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμ. Θεοτόκου — Ἀρχιμανδρείου Ἰωαννίνων καὶ β) τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου (Ἀγορᾶς) Ἰωαννίνων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἐν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Κανονισμῶν ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά, ἔχοντας ἀπαραιτήτως Πτυχίον Θεολογικῆς Σχολῆς ἢ Ἀνωτάτης Σχολῆς ἢ Ριζαρείου Σχολῆς.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου 1982,

† Ὁ Ἰωαννίνων ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Παροναξίας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν Ἱ. Ναῶν, 1) Ἀγ. Πνεύματος Γαλανάδου Νάξου, 2) Κοιμ. τῆς Θεοτόκου Σκαδοῦ - Νάξου, 3) Ζωοδόχου Πηγῆς Δανακοῦ - Νάξου, 4) Κοιμ. τῆς Θεοτόκου Μητροῦϊας - Ἐγκαρῶν Νάξου, 5) Ζωοδόχου Πηγῆς Χειμάρρου - Νάξου, 6) Ἀγ. Χαράλαμπος Ἀγγιδίων - Νάξου καὶ 7) Ἀγ. Τριάδος Λευκῶν - Πάρου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἐν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν κάτωθι κενῶν θέσεων:

Ἐν Νάξῳ τῇ 11ῃ Ὀκτωβρίου 1982,

† Ὁ Παροναξίας ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀργολίδος

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν Ἱ. Ναῶν, 1) Τιμ. Προδρόμου Μιδέας, 2) Ἀγ. Γεωργίου Ἡρας καὶ 3) Κοιμ. Θεοτόκου Χώνικα,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἐν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν κάτωθι κενῶν θέσεων:

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 12 Ὀκτωβρίου 1982,

† Ὁ Ἀργολίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Λαβόντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1398)1973 Ν. Διάταγμα, 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 720)1.8.1982 ἀπόφασιν ἡμῶν, περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς Ἱ. Ναοὺς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως καὶ 3) Τὸν ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμὸν «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν» καὶ προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς ὡς κάτωθι ὀργανικὰς θέσεις Διακόνων τῶν ἐνοριακῶν Ἱ. Ναῶν: 1) Ἀγ. Πέτρου Ἄργους, 2) Τιμ. Προδρόμου Ἄργους, 3) Ἀγ. Βασιλείου Ἄργους καὶ 4) Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Ναυπλίου, καλοῦμεν πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Κανονισμῶν ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 12 Ὀκτωβρίου 1982,

† Ὁ Ἀργολίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀττικῆς

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν Ἱ. Ναῶν, 1) Κοιμ. Θεοτόκου, Ἀμαρουσίου, 2) Μεταμ. Σωτήρος, Μεταμορφώσεως (Κουκουβάουνας), 3) Ἀγ. Βλασίου, Ἀχαρνῶν (Μενιδίου) καὶ 4) Κοιμ. Θεοτόκου, Ἀχαρνῶν καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἐν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω θέσεων.

Ἐν Κηφισίᾳ τῇ 14ῃ Ὀκτωβρίου 1982,

† Ὁ Ἀττικῆς ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Ἀριθμ. Πρωτ. 156

Πρὸς τὸν Πρωτοπρ.

κ. Ἐλευθέριον Ζυγολόμβην

Ἀγνώστου Διαμονῆς

Σελτῇ ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Μακαριότητος τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ.κ. Νικολάου ε', καλεῖσαι ὅπως, τὴν 9ην Νοεμβρίου 1982 ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 10.00' π.μ., ἐμφανισθῆς προσωπικῶς ἐν τοῖς Γραφείοις τοῦ Πατριαρχείου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Αἰγύπτου ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου καὶ ἀπολογηθῆς ἐπὶ τῶν ἀποδιδόμενων σοι κατηγοριῶν.

Εἰς περίπτωσιν μὴ ἐμφανισεῶς σου θέλεις κριθῆ καὶ δικασθῆ ἐρήμην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25ῃ Σεπτεμβρίου 1982,

† Ὁ Νουβίας ΣΥΝΕΣΙΟΣ

Πατριαρχικὸς Ἐκπρόσωπος

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἰωάννου Ν. Καρμίρη, Καθηγητοῦ - Ἀκαδημαϊκοῦ, *Lo Spirito Santo nella Chiesa*. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ 6 τόμου τοῦ «Simposio Cristiano», Edizione dell' Istituto Gregorio Palamas, Milano 1982.

Μακεδονικά, σύγγραμμα περιοδικῶν τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, ἐπιμέλεια Ἀπ. Βακαλοπούλου, Γ. Θεοχαρίδη, Δ. Κανατσούλη, Φ. Πέτσα, τόμος 21ος (1981) Θεσ/νίκη 1981, σσ. 484.

Γεωργίου Α. Γαλιτή, τακτ. Καθηγ. Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ἡ οὐσία τῆς ἐλευθερίας (μία ἔρευνα στὸ 9ο κεφ. τῆς Α' Κορινθίους καὶ στὴ συνάφειά του), ἀνάτυπον, Ἀθήναι 1981, σ. 32.

Τοῦ αὐτοῦ, Ὁρθοδοξία καὶ θεολογία, ἀνάτυπον, Ἀθήναι 1980, σ. 16.

Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ Χριστολογικὸς ὕμνος τῆς πρὸς Φιλιππησίους καὶ ὁ ψαλμὸς 109, ἀνάτυπο, Ἀθήναι 1980, σ. 16.

Τοῦ αὐτοῦ, Γραφή καὶ Παράδοσις κατὰ τὸν Μ. Βασίλειο, ἀνάτυπο, Θεσσαλονίκη 1979, σσ. 175-187.

Τοῦ αὐτοῦ, Offenbarung, Inspiration und Schriftauslegung nach orthodoxen Verständnis, ἀνάτυπο ἀπὸ τὸ *Una Sancta*, σσ. 122-128.

Ἐπισκόπου Νικηφόρου, Μητροπολίτου Λευκάδος καὶ Ἰθάκης, *Δροσσταλιδες τῆς καρδιάς*, ἔκδ. γ' βελτιωμένη, Λευκάδα 1982, σ. 80.

Ἀρχιμ. Θεοδώρου Κ. Μπεράτη, Ὁ οὐδὲ τῶν δακρῶν (ὁ ἱερός Αὔγουστίνος), ἔκδ. «Ὁ Σωτήρ», Ἀθήναι 1982, σ. 252.

Ἀρχιμ. Ἰ. Γ. Ἀλεξίου, Νικητὲς καὶ νικημένοι: (διήγημα), ἔκδ. «Ζωῆς», σ. 136.

Ἀρχιμ. Δανιήλ Γ. Ἀεράκη, Μὲ ὁδηγὸ τὸν Παῦλο, Ἀθήναι 1982, σ. 536.

Λοὺκᾶ Χαρ. Φίλη, Δρ. Θ., πτ. Φ., ἐπιμελητοῦ Θεολ. Σχολῆς Ἀθηνῶν, *Τὸ δίκαιο τῆς εἰρήνης, κατὰ τὴ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ*, Ἀθήναι 1982, σ. 24.

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Μηθύμνης ΙΑΚΩΒΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Ἐσωτερικὸν: Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.
B) Ἐξωτερικὸν: Δολλάρια 20 ἑτησίως.
Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ».
δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ πεμπτοσύνα τοῦ «ΟΧΙ».

Μητροπολ. Κίτρους Βαρνάβα, Αἱ ἀποφάσεις τῆς Β' Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως.

Ἰωάννου Ν. Καρμίρη, Ἀκαδημαϊκοῦ, Ἐκκλησία καὶ Θεολογία.

Χρυσοστόμου (Γερασίμου) Ζαφείρη, Μητροπολίτου Περιστερίου, Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης (ἀναμνήσεις — βιώματα — δραματισμοί).

Εὐαγγέλιον Π. Λέικου, Τὸ Ε' Πανελλήνιο Θεολογικὸν Συνέδριον (Ἀθήνα, 3-5 Σεπτεμβρίου 1982).

π. Ἀντ. Ἀλεβιζοπούλου, Δρ. Θεολ. καὶ Φιλοσ., Ποιμαντικὴ Μαρτυρία.

Ἰωάννου Μ. Χατζηφώτη, Ἡ ἀνακομιδὴ τῶν ὁσίων τοῦ Μανουὴλ Γεδεών (1851-1943), Μ. Χαρτοφύλακος καὶ Χρονογράφου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας (Λέρος, 30 Μαΐου 1980).

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἀνθολόγιον Τύπου.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Παράρτημα.

Νέα Βιβλία.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθήναι, Ἰασίου 1 — Τηλ. 721.0734
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη 3, Ζωγράφου. Τηλ. 7787.978.